

STALOWOWOLSKI PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

na lata 2024 - 2026

Spis treści

<i>Wstęp</i>	3
<i>Wykaz skrótów i pojęć</i>	4
<i>Adresaci</i>	5
<i>Uwarunkowania prawne</i>	6
<i>Diagnoza: uwarunkowania i problemy społeczne</i>	8
<i>Wnioski z diagnozy</i>	27
<i>Zasoby gminne w systemie wsparcia rodzin</i>	29
<i>Analiza SWOT</i>	37
<i>Cele Programu</i>	40
<i>Monitoring i ewaluacja Programu</i>	47
<i>Finansowanie Programu</i>	48
<i>Załącznik nr 1 - Ankieta</i>	50

WSTĘP

*Podstawowym założeniem
**Stalowowolskiego Programu Wspierania Rodziny
na lata 2024-2026***

jest rozwijanie funkcjonującego w Gminie Stalowa Wola spójnego systemu wsparcia rodzin z dziećmi przeżywających trudności w wypełnianiu ról opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do realizacji tych funkcji poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

WYKAZ SKRÓTÓW I POJĘĆ

Ilekoć w Programie jest mowa o:

1. **Miejskie Instytucje Kultury, Sportu i Rekreacji** oznacza:
Miejski Dom Kultury;
Muzeum Regionalne;
Muzeum Centralnego Okręgu Przemysłowego;
Miejska Biblioteka Publiczna im. Melchiora Wańkowicza;
Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji;
Spółdzielczy Dom Kultury;
2. **MOPS** oznacza Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej;
3. **NGO** "non governmental organisations" oznacza organizacje pozarządowe;
4. **PWD** oznacza Placówka Wsparcia Dziennego;
5. **SPWD** oznacza Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego;
6. **PPP** oznacza Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna;
7. **KPP** oznacza Komenda Powiatowa Policji;
8. **KTŻ** oznacza Klub Trzeźwego Życia przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej;
9. **MKRPA** oznacza Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stalowej Woli;
10. **Placówki ochrony zdrowia** oznacza Powiatowy Szpital Specjalistyczny w Stalowej Woli, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Stalowej Woli.

Adresaci

Adresatami działań programu są nie tylko rodziny z dziećmi, które doświadczają trudności w swoim funkcjonowaniu, ale każda rodzina z dziećmi zamieszkała w Gminie Stalowa Wola.

Priorytetem stalowowolskiej polityki społecznej jest dobro rodziny postrzegane jako zapewnienie możliwości wsparcia rodziny we wszystkich wymiarach jej społecznego funkcjonowania. Ważne jest zabezpieczenie kompleksowych form pomocy rodzinie w środowisku, a tam, gdzie nie jest to możliwe – dowartościowanie rodzinnych form opieki nad dzieckiem, przy jednoczesnym zmniejszaniu liczby dzieci w systemie wsparcia społecznego oraz tworzenie jak najlepszych warunków do rozwoju dzieciom wychowującym się w różnych formach pieczy zastępczej. Wyzwania, jakie stawia sobie stalowowolski samorząd w zakresie polityki rodzinnej to specjalizowanie wsparcia w różnych jego wymiarach oraz przyjęcie horyzontalnej zasady ponadsektorowej współpracy pomiędzy podmiotami wspierającymi dziecko i rodzinę, zapewniającej spójną wizję systemowych działań na rzecz rodziny niewypełniających prawidłowo swojej funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Obok Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Program wpisuje się także w założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Stalowa Wola na lata 2023-2028 w zakresie programowania działań w kluczowych obszarach wsparcia społecznego. Jest także kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w Gminie Stalowa Wola od 2015 roku.

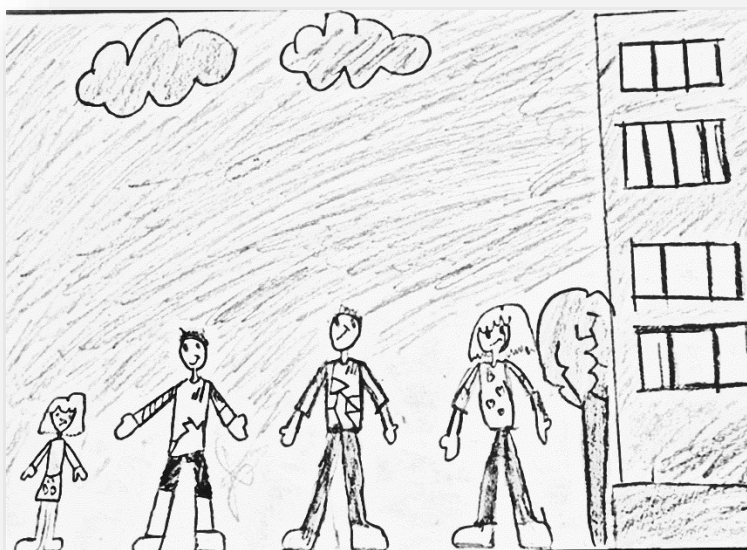
Planowane w programie działania, w zależności od celów, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji danej rodziny, będą miały charakter profilaktyczny, interwencyjny i reintegracyjny.

Niniejszy dokument zawiera diagnozę sytuacji rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Stalowa Wola. Przedstawia analizę badań ankietowych dotyczących zjawisk występujących w środowiskach domowych oraz istotne obszary problemowe związane z funkcjonowaniem dzieci oraz ich rodzin. Ukazuje także formy wsparcia rodziny realizowane w ubiegłych latach na terenie Gminy Stalowa Wola. Pozyskane wyniki badań w połączeniu ze zrealizowaną dotychczas pomocą, stają się punktem wyjścia do planowania dalszych działań, odpowiadających na potrzeby i mających na celu kompleksowe wsparcie rodzin.

W oparciu o powyższe opracowany został Stalowowolski Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026, którego założeniem jest tworzenie

warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodziny i wychowania dzieci oraz przywracania rodzinom zdolności do przezwyciężania ich problemów opiekuńczo – wychowawczych, przy współpracy różnych instytucji stawiających w centrum zainteresowania dobro rodziny i dziecka.

Podsumowanie części diagnostycznej stanowi analiza SWOT, wskazująca mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia w obszarze pomocy dziecku i rodzinie. Druga, strategiczna część Programu wyznacza priorytety i cele do realizacji i wskazuje przebieg procesu monitorowania i ewaluacji Programu oraz źródła jego finansowania.

UWARUNKOWANIA PRAWNE

Stalowowski Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 stanowi dokument oparty o przepisy Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2023 r., poz. 1426 ze zm.), która w art. 176 pkt 1 zawiera zapis dotyczący opracowania i realizacji trzyletnich gminnych programów wspierania rodziny, w ramach zadań własnych Gminy. Zgodnie z Ustawą, gminne programy wspierania rodziny uchwalane są przez Radę Gminy.

Oprócz w/w Ustawy, opracowanie programu i jego wdrożenie będzie realizowane na podstawie innych przepisów prawa:

1. *Konwencji o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U z 1991 Nr 120 poz.526);*
2. *Ustawy z dnia 12 marca 2024 r. o pomocy społecznej tj. (Dz. U. 2023 poz. 901 z późn. zm.);*
3. *Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej tj. (Dz.U z 2021 poz. 1249 z późn. zm.);*
4. *Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie tj. (Dz.U z 2023 poz.571);*
5. *Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi tj. (Dz.U z 2023 poz. 2151);*
6. *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii tj. (Dz.U z 2023 poz. 1939 z późn. zm.);*
7. *Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży „Za życiem” (Dz.U z 2023 poz. 1923);*
8. *Wojewódzkiego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2021-2030 – Załącznik do Uchwały nr XXXVII/603/21 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 31 maja 2021.*

Realizacja działań zawartych w *Stalowowolskim Programie Wspierania Rodziny na lata 2024-2026* jest kontynuacją poprzedniego Programu na lata 2021-2023. Dokument jest także rozwinięciem działań zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Stalowa Wola na lata 2023-2028 przyjęty Uchwałą LIX/762/2022 z dnia 19 grudnia 2022r., której celem strategicznym jest zahamowanie nadmiernego odpływu młodych mieszkańców, poprzez prowadzenie aktywnej polityki podnoszącej konkurencyjność i atrakcyjność miasta pod względem warunków życia, a także prowadzenie polityki prorodzinnej, skierowanej na podnoszenie kompetencji rodzicielskich.

DIAGNOZA: UWARUNKOWANIA I PROBLEMY SPOŁECZNE

Diagnozę do *Stalowowskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 -2026* przygotowano w oparciu o:

A. Analizę efektów realizacji Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Stalowa Wola na lata 2021-2023.

Program Wspierania Rodziny dla Gminy Stalowa Wola na lata 2021-2023 wyznaczył kierunki działań dla wszystkich instytucji, placówek i organizacji działających w obszarze pomocy rodzinie. Analiza podejmowanych działań wskazuje, że podmioty realizujące cele i zadania określone w Programie dołożyły starań, by oferta wspierania Stalowowskich rodzin była dopasowana do ich potrzeb. W wyniku przeprowadzonych działań zaprojektowanych do realizacji w programie Wspierania Rodziny dla Gminy Stalowa Wola na lata 2021-2023 osiągnięto założone efekty, poprzez:

1. Wspieranie prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz pracę z rodzinami w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym. Rodziny zagrożone kryzysem miały możliwość udziału w programach i projektach, szczególnie o charakterze profilaktycznym, edukacyjnym oraz

technologicznym. Mogły liczyć na wsparcie specjalistyczne, w postaci poradnictwa tj. psychologicznego, prawnego, rodzinnego oraz terapii indywidualnej, grupowej oraz rodzinnej.

2. Działania podejmowane w środowisku lokalnym, mające na celu aktywizację społeczną rodzin.
3. System opieki nad dzieckiem i rodziną w Gminie Stalowa Wola, który obejmuje przedszkola, szkoły, ośrodki wsparcia, świetlice i kluby.
4. Organizowanie nieodpłatnych imprez, festynów i innych inicjatyw, dzięki którym czas wolny dzieci i młodzieży oraz ich rodziców był spędzony w sposób konstruktywny i rozwojowy.
5. Zaspokajanie podstawowych potrzeb bytowych rodziny, udzielanie pomocy materialnej i rzeczowej.

Realizacja Programu pokazała, iż na instytucjach pomocowych oraz na Gminie spoczywał szczególny obowiązek objęcia rodzin z dziećmi wsparciem i pomocą, poprzez wspieranie rodziny przeżywającej trudności oraz upowszechnienie wiedzy o możliwości korzystania z wszelkich form pomocy w celu samodzielnego i odpowiedzialnego życia w rodzinie. Stworzenie rodzinie warunków do samodzielnego zmierzenia się z problemami, wskazanie możliwości ich rozwiązań oraz udzielanie kompleksowego wsparcia, a także podejmowanie działań profilaktycznych. Takie założenia zwiększyły szanse rodziny na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymulowały do wykorzystania własnej aktywności i wewnętrznego potencjału każdego członka rodziny. Pozostawienie rodzinie odpowiedzialności i decyzyjności za swoje funkcjonowanie w wielu przypadkach wpływało na jej motywację i zaangażowanie w działania.

TO, CO WYNIKA Z REALIZACJI PROGRAMU W LATACH 2021-2023

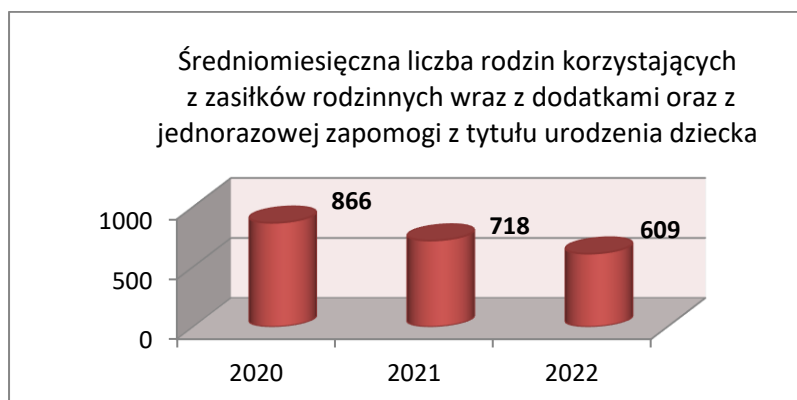

B. Analizę materiałów źródłowych (strategię rozwiązywania problemów społecznych, danych GUS, zasobów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, sprawozdań);

Trendy demograficzne na przestrzeni ostatnich 3 lat są w ujęciu ogólnym zbieżne z tymi, które obserwowano w poprzednich okresach programowania. W dalszym ciągu notuje się znaczący spadek poziomu przyrostu naturalnego. W Stalowej Woli w 2020 roku przyrost naturalny na 1 000 tys. ludności kształtował się na poziomie -5,25, natomiast w roku 2021 -7,28, a w 2022 -5,92. Społeczeństwo starzeje się, czego dowodem jest stale rosnący wskaźnik liczby osób w wieku poprodukcyjnym.

Opracowanie Programu poprzedzone zostało analizą danych osób i rodzin korzystających ze świadczeń oraz innych form wsparcia realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Instytucja ta służy pomocą rodzinom z terenu Gminy, które zmagają się z trudną sytuacją życiową, dedykując działania ukierunkowane na zaspakajanie ich potrzeb. Ponadto posłużono się analizą danych dotyczącą rodzin korzystających z pomocy instytucji zajmujących się problematyką rodzin, zawartą w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Stalowej Wola na lata 2023-2028.

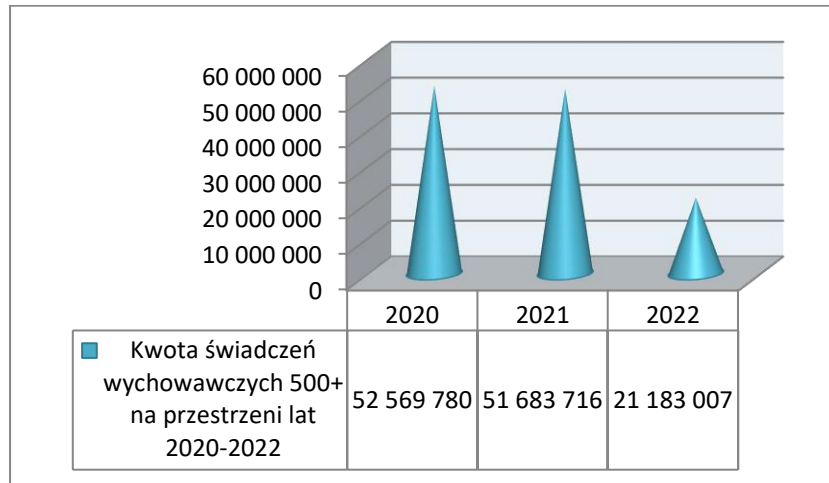
Na poniższym wykresie została zaprezentowana średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni 3 ostatnich lat. Można zauważyć, że ze świadczeń rodzinnych w 2022 roku korzystało 609 rodzin. W latach 2020-2022 dostrzegalny jest systematyczny spadek średniomiesięcznej liczby rodzin korzystających z tego typu świadczeń, co ma związek ze spadkiem wskaźnika urodzeń. Wpływ na to ma również fakt, że kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń rodzinnych pozostają na niezmiennym poziomie, natomiast wynagrodzenia i świadczenia ZUS stale wzrastają, co powoduje, że coraz więcej rodzin nie spełnia warunku dochodowego.

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2020, 2021, 2022

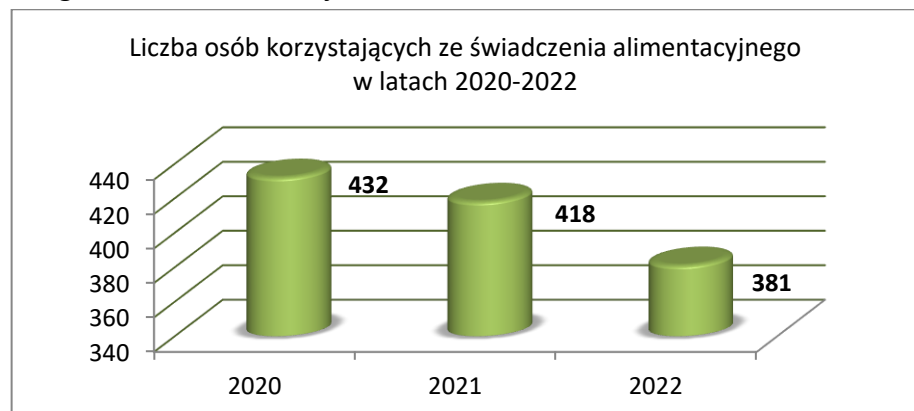
Kolejnym świadczeniem wspierającym jest **świadczenie wychowawcze 500+**. Przysługuje ono rodzicom bądź opiekunom dziecka do dnia ukończenia przez nie 18 roku życia. Celem tego świadczenia jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka. Szczegółowe zestawienie liczby świadczeń pokazuje poniższy wykres. W roku 2020 i 2021 kwota świadczenia

wychowawczego 500+ wyniosła ponad 50 milionów złotych, natomiast w 2022 roku obserwujemy znaczny spadek kwoty wypłaconego świadczenia. Spadek ww. świadczenia w 2022r. spowodowany jest sytuacją przyjmowania przez ZUS wniosków na ww. świadczenie. W związku z tym, na poziomie Programu trudno jest uzyskać informację dotyczącą ilości rodzin pobierających powyższe świadczenie oraz na ile dzieci w rodzinie jest ono przyznawane.

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2020, 2021, 2022

W przypadku samotnego wychowania dzieci, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów, ważnym wsparciem jest pomoc finansowa wypłacana z funduszu alimentacyjnego. Należy się osobie, która z uwagi na bezskuteczność egzekucji komorniczej nie jest uprawniona do alimentów oraz która spełnia kryteria przewidziane w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Z roku na rok liczba osób korzystających z tego świadczenia maleje.

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2020, 2021, 2022

Uzupełnieniem polityki socjalnej gminy są świadczenia rodzinne finansowane z budżetu państwa.

W przypadku, gdy środki finansowe i uprawnienia rodzin są niewystarczające do wychowania i utrzymania dzieci, przysługuje pomoc państwa w postaci świadczeń rodzinnych.

Dla rodzin wielodzietnych z terenu miasta Stalowa Wola proponowane jest również wsparcie w postaci **Karty Dużej Rodziny**, która stanowi system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin z przynajmniej trójką dzieci zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze Karty mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci – do 18 roku życia lub do ukończenia nauki (max. do 25 roku życia).

Ponadto, na terenie miasta dodatkowo funkcjonuje lokalny program „**Stalowowska Duża Rodzina**”, który powstał w 2016 roku i skierowany jest do rodzin wielodzietnych w celu promowania rodziny wielodzietnej i jej pozytywnego wizerunku, wzmacniania funkcji rodziny i poprawy sytuacji rodzin wielodzietnych, a także wyrównywania szans rozwojowych i życiowych dzieci z rodzin wielodzietnych. Program umożliwia skorzystanie z szeregu ulg i benefitów na terenie miasta. W 2021 roku posiadaczom Karty oferowano 50% zniżki na bilet wstępu na basen MOSiR, z której skorzystały wówczas 5 774 osoby oraz bezpłatne przejazdy na podstawie biletu dla dzieci z rodzin wielodzietnych zamieszkałych na terenie miasta Stalowej Woli do ukończenia 18 roku życia, a w przypadku pobierania nauki w szkole lub szkole wyższej, nie dłużej niż do końca 25 roku życia. W 2021 roku wydano 241 biletów wolnej jazdy.

Jednostką organizacyjną zajmującą się wspieraniem rodziny jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, który służy pomocą rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. W dalszej części dokumentu przedstawione zostały dane dotyczące sytuacji rodzin korzystających ze wsparcia.

Według danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli na przestrzeni 2020-2022 dominującymi niezmiennie problemami z jakimi borykały się rodziny były:

- ✚ potrzeba rozwijania i wzmacniania przez rodziców, opiekunów umiejętności opiekuńczo – wychowawczych,
- ✚ praca z rodziną biologiczną, której dzieci przebywają w pieczy zastępczej,

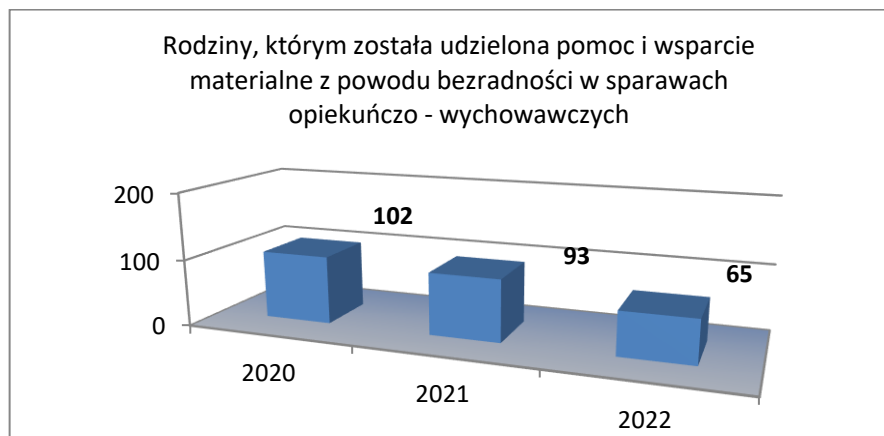
Pozytywnym na ogół procesom zmian społecznych, ekonomicznych czy kulturowych towarzyszą nieodłącznie zagrożenia. Trudności opiekuńczo – wychowawcze, przemoc czy uzależnienia to problemy, z którymi rodzina nie zawsze jest w stanie sama sobie poradzić.

- + zaburzone relacje w rodzinie, nieprawidłowa komunikacja, trudności w racjonalnym gospodarowaniu środkami finansowymi i w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- + problem przemocy w rodzinie,
- + uzależnienie od alkoholu, współuzależnienie członków rodziny,
- + bezrobocie rodziców,
- + trudne warunki środowiskowe, brak wystarczającego metrażu w lokalu i właściwych warunków dla dzieci i innych domowników,
- + konieczność wynajmowania lokali mieszkalnych z uwagi na brak mieszkań w zasobach gminy, długi czas oczekiwania na przydział, wysokie koszty wynajmów,
- + problem zarobaczenia mieszkań (pluskwy), w których zamieszkują rodziny, bezskuteczne dezynsekcje,
- + przewlekłe choroby i niepełnosprawność członków rodziny, w tym małych dzieci, zaburzenia rozwojowe - spectrum autyzmu lub inne dysfunkcje,
- + postępująca demoralizacja nieletnich, trudności w realizowaniu obowiązku szkolnego,
- + brak zaangażowania rodziców w edukację dzieci, brak wsparcia w nauce, co wynika również z ograniczeń intelektualnych rodziców,

W strukturze MOPS w Stalowej Woli funkcjonuje:

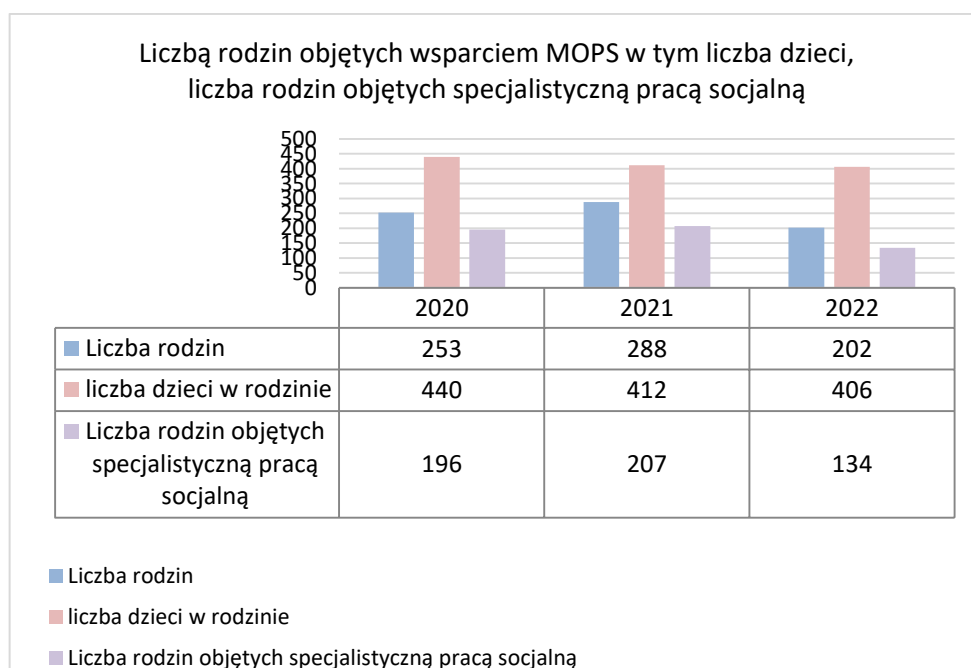
1. Zespół ds. Pomocy Rodzinie, który prowadzi specjalistyczną pracę socjalną na rzecz rodzin przeżywających trudności w prawidłowym funkcjonowaniu oraz
2. Zespół ds. asysty rodziny świadczący wsparcie w szczególności rodzinom, u których występują okresowe trudności w realizowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej lub których dzieci przebywają obecnie w pieczy zastępczej, natomiast istnieje szansa ich powrotu do rodziny biologicznej, jak również kobiety przygotowujące się do roli matki i oczekujące na narodziny dziecka.

Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba rodzin, którym została udzielona pomoc materialna z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego uległa wyraźnemu spadkowi.

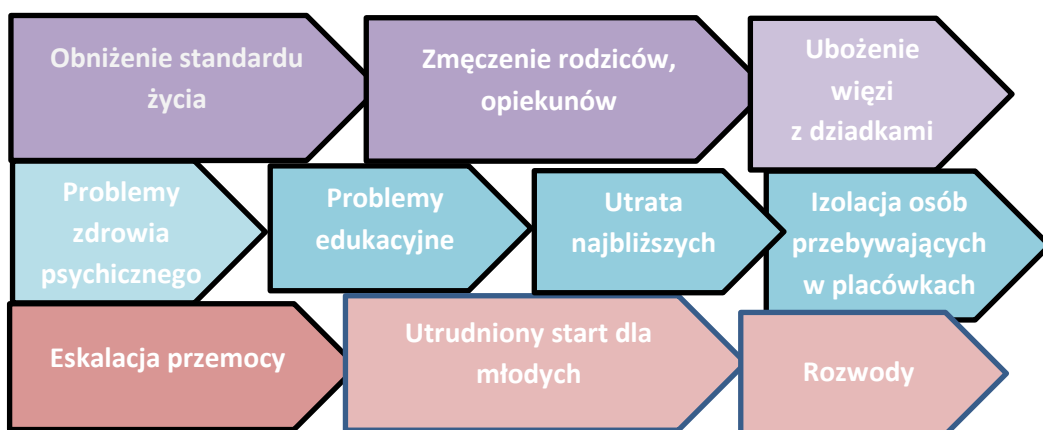
Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2022

Należy zaznaczyć, że przy spadku liczby rodzin, którym została udzielona pomoc, jednocześnie wzrosła liczba rodzin, które charakteryzują się wielopropblemowością. Są to rodziny wymagające specjalistycznego, niejednokrotnie interdyscyplinarnego wsparcia, oraz nowatorskich metod pracy, głównie w zakresie przemocy w rodzinie, uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych.

Źródło: Sprawozdanie z działalności MOPS za rok 2020, 2021, 2022

Pomimo spadającej liczby rodzin korzystających ze wsparcia MOPS na przestrzeni 2021 - 2022, wzrosła złożoność problemów z jakimi borykają się stalowowolskie rodziny. Na kondycję rodziny niewątpliwie miały wpływ dwa poważne kryzysy o charakterze globalnym tj. ogłoszenie stanu pandemii COVID oraz wybuch konfliktu zbrojnego w Ukrainie. Do negatywnych konsekwencji, mających wpływ na funkcjonowanie rodziny spowodowanych wirusem SARS-CoV-2 należą w szczególności:

E. Ambroziak, Wpływ pandemii COVID-19 na funkcjonowanie rodziny

Domowa izolacja wymusiła zmianę w codziennym funkcjonowaniu dzieci i rodziców – dorośli musieli przeorganizować swoją pracę, stając się jednocześnie niejako nauczycielami swoich dzieci, dla których dom stanowił jednocześnie miejsce nauki, pracy, zabawy, spędzania wolnego czasu, realizowania pasji. Warto podkreślić, że czas pandemii będzie jeszcze przez dłuższy czas skutkował wieloma konsekwencjami i wyzwaniem dla systemu pomocy społecznej. Priorytetowymi zatem obszarami powinno być wspieranie rodzin w zapobieganiu **eskalacji psychopatologii, rozwoju uzależnień**. Istotnym wsparciem w katalogu usług świadczonych na rzecz rodzin zmagających się z okresowymi trudnościami opiekuńczo - wychowawczymi jest wsparcie w postaci asystenta rodziny. Wsparcie to jest istotne, gdyż poprzez podejmowane działania asystenckie w efekcie zapobiegają umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej lub pomocy rodzicom, których dzieci przebywają obecnie w pieczy zastępczej, natomiast istnieje szansa ich powrotu do rodziny biologicznej, jak również kobiety przygotowujące się do roli matki i oczekujące na narodziny dziecka.

Działania asystencji rodzinnej wspomagają prawidłowe funkcjonowanie rodzin doświadczających kryzysów z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, pozwalają na przezwyciężanie trudności dnia codziennego.

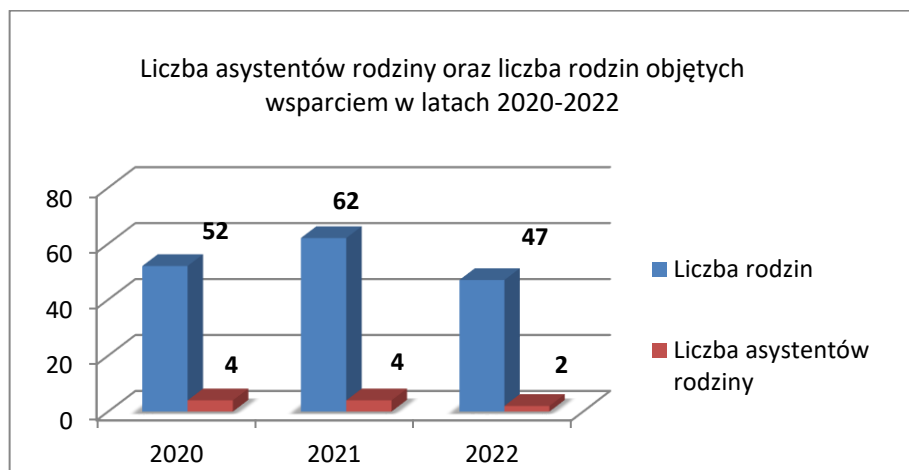
ŻYCIE RODZINNE

Życie rodzinne nie składa się z wielkich spraw.

Składa się z nie-wydarzeń: posiłków, wspólnego czytania książek, piłki nożnej w ogródku, szykowania się do szkoły"

Claire Dederer

Wspieranie rodziny w ramach działalności asystenta rodziny jest procesem długofalowym i złożonym, wymaga od członków rodziny gotowości do wdrażania zmian i pełnego zaangażowania. Podstawowym zadaniem asystentów rodziny było wspieranie rodziców w prawidłowym wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo – wychowawczej, udzielanie rodzicom indywidualnych konsultacji wychowawczych, w celu kształtowania prawidłowych wzorców rodzicielskich oraz rozwinięcia umiejętności psychospołecznych.

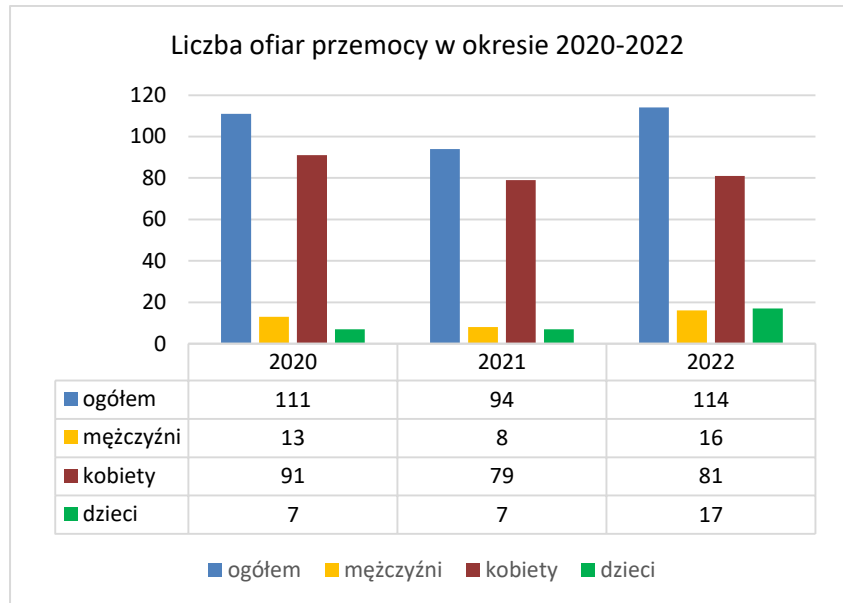
Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2022

Na przestrzeni 2020 – 2022 zauważalne są wahania w zakresie liczby rodzin korzystających z pomocy w formie asystentury rodziny. W 2021 roku osiągnęła najwyższą wartość, wskazując jednocześnie na duże zapotrzebowanie w tym zakresie. W 2022 roku liczba asystentów rodziny zmieniała się. Ostatecznie na koniec grudnia zatrudnionych było 2 asystentów. (dane zawarte na wykresie, dotyczące liczby asystentów w 2022 roku dotyczą stanu na 31.12.2022r.).

Negatywnym czynnikiem mającym **olbrzymie znaczenie na funkcjonowanie rodziny jest przemoc**, której główną przyczyną jest nawarstwianie się różnych problemów wywołujących frustrację. W celu rozwiązania problemu przemocy konieczne jest podejmowanie interwencji socjalnej i psychologicznej, niezależnie od możliwości wdrożenia czynności prawnych.

Statystyki ukazują, iż zjawisko przemocy w Gminie nasila się, o czym świadczą dane zaprezentowane na poniższym wykresie. Na przestrzeni analizowanego okresu po niewielkim spadku liczby ofiar przemocy w 2021r. nastąpił wzrost. Należy podkreślić, że w stosunku do 2021 roku liczba mężczyzn będących ofiarami przemocy wzrosła

dwukrotnie. Kolejną grupą, w której odnotowuje się wzrost liczby ofiar to dzieci, wzrost ten notuje się na poziomie - 41%.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie źródeł Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli

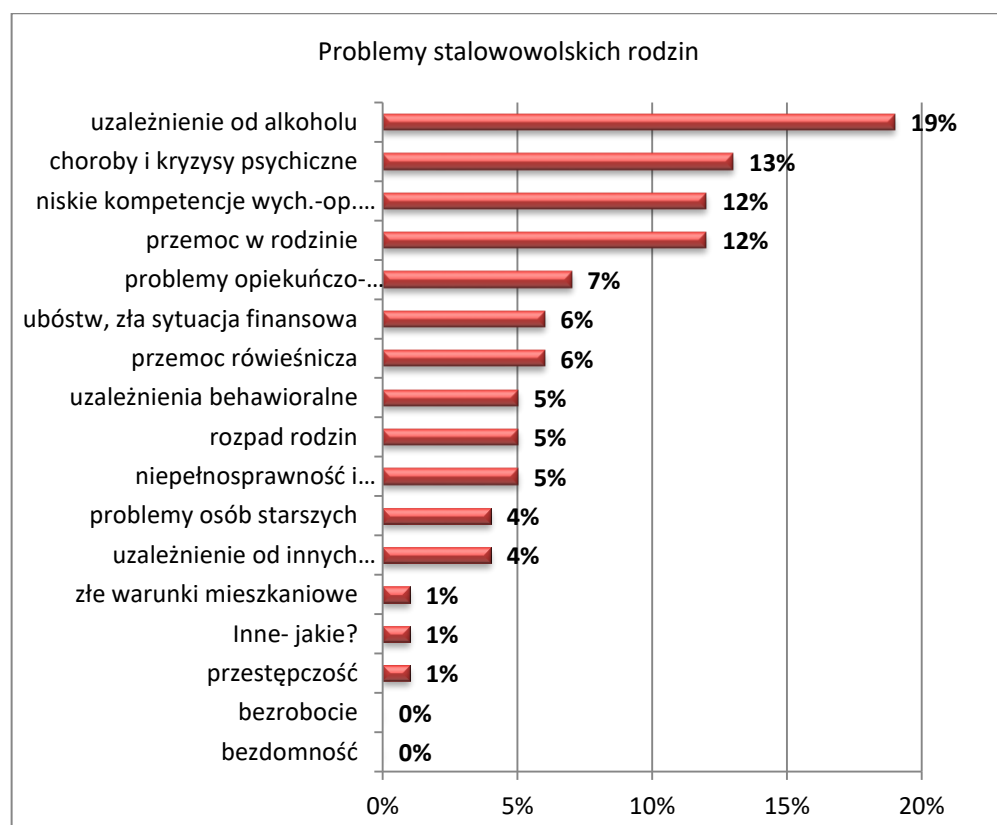
Koordinacją działań lokalnych instytucji, podmiotów i służb w zakresie udzielania pomocy osobom pokrzywdzonym oraz przeciwdziałanie przemocy domowej jest Zespół Interdyscyplinarny. Praca w Zespole oparta jest na systemowej współpracy ww. podmiotów oraz na wielopłaszczyznowym podejściu do problemu.

C. Ankiety dotyczące sytuacji, problemów i potrzeb rodzin w Gminie Stalowa Wola, przeprowadzoną z kilkudziesięcioma przedstawicielami i pracownikami jednostek samorządowych oraz przedstawicielami NGO w maju 2023 roku, pracującymi w obszarze wsparcia rodzin.

Dodatkowych wniosków, tożsamyh z tymi pozyskanymi na poziomie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, Oceny Zasobów Pomocy Społecznej, Sprawozdań merytorycznych MOPS, **dostarczyły badania ankietowe przeprowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli** mające na celu zebranie informacji dotyczących sytuacji, problemów i potrzeb rodzin w Gminie Stalowa Wola. W maju 2023 roku został opracowany i rozdysponowany kwestionariusz ankiety. Adresatami ankiety byli przedstawiciele podmiotów statutowo zajmujących się problematyką wspierania rodzin, tj. pracownicy jednostek

samorządowych oraz organizacji NGO. 60 kwestionariuszy ankiety zostało rozdysponowanych drogą mailową lub pocztą tradycyjną. Zawartych zostało w niej 9 pytań zamkniętych i otwartych, jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru. Większość badanych - 43% to jednostki organizacyjne Gminy, 35% stowarzyszenia, 16% to jednostki samorządu terytorialnego, 4% inne podmioty działające na rzecz rodziny tj. Policja, natomiast 2% stanowią placówki oświatowe.

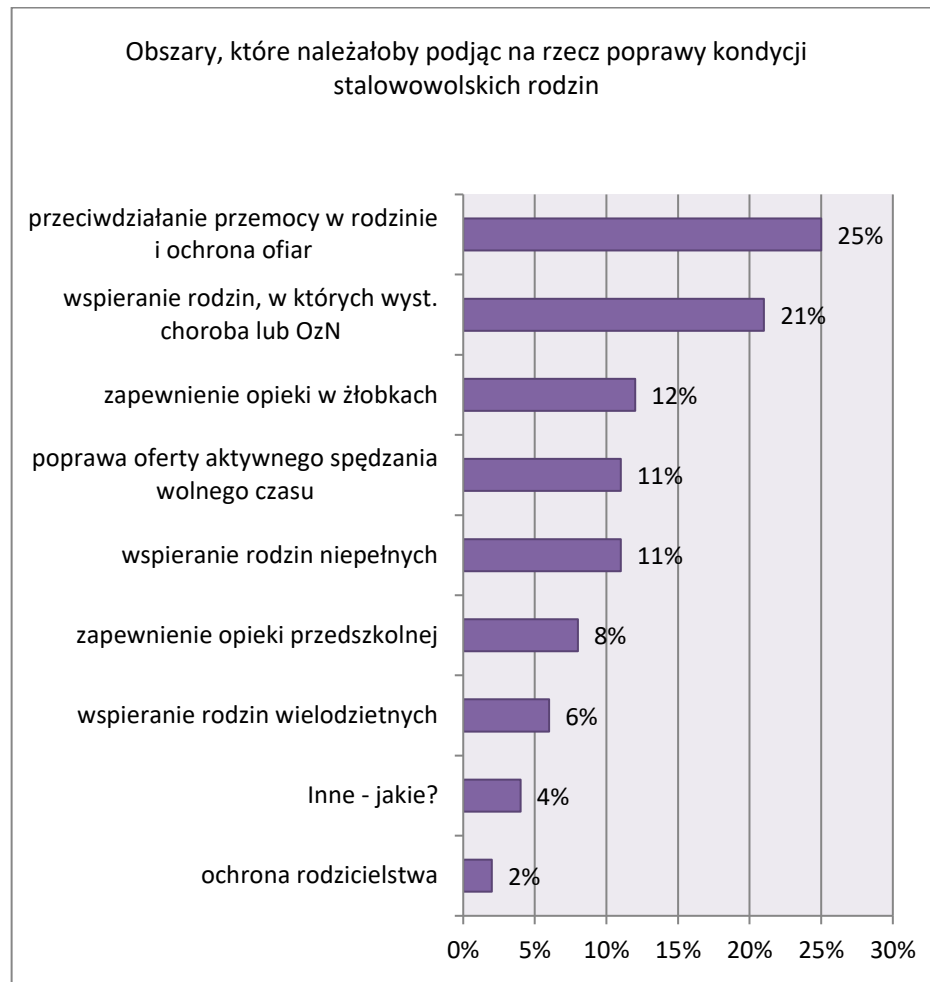
Wyniki wskazują, że **stalowowolskie rodziny najczęściej zmagają się z takimi problemami jak:** uzależnienie od alkoholu – 19%, choroby i kryzysy psychiczne – 13%, przemoc w rodzinie oraz niskie kompetencje wychowawczo-opiekuńcze rodziców – 12%. Są to problemy, które w znaczący sposób rzutują na prawidłowe funkcjonowanie rodzin. Poniżej zostały przedstawione wyniki odpowiedzi respondentów nt. problemów rodzin w Gminie Stalowa Wola.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie źródeł Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli.

Na pytanie dotyczące obszarów i działań mających na celu poprawę jakości życia i kondycje stalowowolskich rodzin w większości, badani wskazali na przeciwdziałanie przemocy

w rodzinie – 25% i wspieranie rodzin, w których występuje choroba i/lub osoby z niepełnosprawnościami – 21%. Innymi równie ważnymi obszarami, którymi należałoby się zająć to według respondentów: zapewnienie opieki w żłobkach, wspieranie rodzin niepełnych i poprawa oferty aktywnego spędzania wolnego czasu.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie źródeł Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli.

Zgodnie z danymi zawartymi w poniższej tabeli, można zauważyć, że największe zapotrzebowanie na usługi społeczne dedykowane rodzinom badani upatrują w: dostępie do psychologa - 80%, terapii dla dzieci i młodzieży-73%, działaniach profilaktycznych dla rodzin w zakresie uzależnień i przemocy -72% oraz działaniach profilaktycznych w obszarze zdrowia-60%, a także dostępie do prawnika – 50%. Natomiast średnie zapotrzebowania ankietowani widzą we wsparciu w dożywianiu- 42% oraz wsparciu finansowym rodzin-49%.

Usługa społeczna	Zapotrzebowanie				
	Brak	Niskie	Średnie	Bardzo duże	Nie wiem/nie potrafię ocenić
Opieka dla dzieci w żłobkach	0%	9%	22%	<u>49%</u>	20%
Opieka dla dzieci w przedszkolach	0%	2%	29%	<u>53%</u>	16%
Działania profilaktyczne w obszarze zdrowia	0%	9%	28%	<u>60%</u>	4%
Działania profilaktyczne dla rodzin w zakresie uzależnień, przemocy	0%	4%	24%	<u>72%</u>	0%
Asysta i doradztwo dla rodzin	0%	18%	<u>41%</u>	27%	14%
Poradnictwo dla rodzin w zakresie problemów opiekuńczych i wychowawczych	0%	15%	30%	<u>52%</u>	2%
Usługi doradcze w formie mobilnej (psycholog, prawnik, pracownik socjalny)	0%	16%	<u>42%</u>	36%	4%
Dostęp do prawnika	2%	20%	26%	<u>50%</u>	11%
Dostęp do psychologa	0%	9%	11%	<u>80%</u>	0%
Terapia dla dorosłych	0%	9%	30%	<u>50%</u>	11%
Terapia dla dzieci i młodzieży	0%	2%	20%	<u>73%</u>	4%
Tworzenie grup wsparcia	0%	11%	<u>56%</u>	24%	9%
Wsparcie specjalistyczne dla dzieci (pedagog, logopeda)	0%	4%	35%	<u>52%</u>	9%
Wsparcie finansowe rodzin	0%	20%	<u>49%</u>	13%	18%
Wsparcie w dożywianiu	0%	29%	<u>42%</u>	7%	22%
Interwencje kryzysowe	0%	11%	36%	<u>38%</u>	16%
Zapewnienie schronienia osobom doznającym przemocy	0%	13%	29%	<u>40%</u>	18%
Tworzenie i udostępnianie mieszkań socjalnych	4%	15%	26%	<u>46%</u>	9%
Tworzenie i wspieranie rodzin zastępczych	0%	11%	32%	<u>48%</u>	9%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie źródeł Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli.

Poprzez udzielenie odpowiedzi na pytanie otwarte ankiety respondenci mieli możliwość wypowiedzenia się na temat innych usług społecznych, które mogłyby być świadczone na rzecz rodzin:

1. Dostęp do psychiatry dziecięcego i neurologa dziecięcego;
2. Utworzenie mieszkań chronionych;
3. Zajęcia rozwijające kompetencje rodzicielskie, grupy wsparcia dla młodzieży;
4. Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej;
5. Wsparcie finansowe placówek działających na rzecz rodzin;
6. Utworzenie dodatkowej poradni diagnozowania spectrum autyzmu dziecięcego;
7. Tworzenie nowych miejsc dziennego pobytu dla osób chorych i niepełnosprawnych;
8. Edukacja dzieci i młodzieży o zaburzeniach narcystycznych;
9. Zapewnienie specjalistycznej pomocy psychologicznej dla ofiar przemocy;
10. Rozwój ośrodków wsparcia opiekuńczo – terapeutycznych dla dorosłych osób niepełnosprawnych dziennych oraz całodobowych.

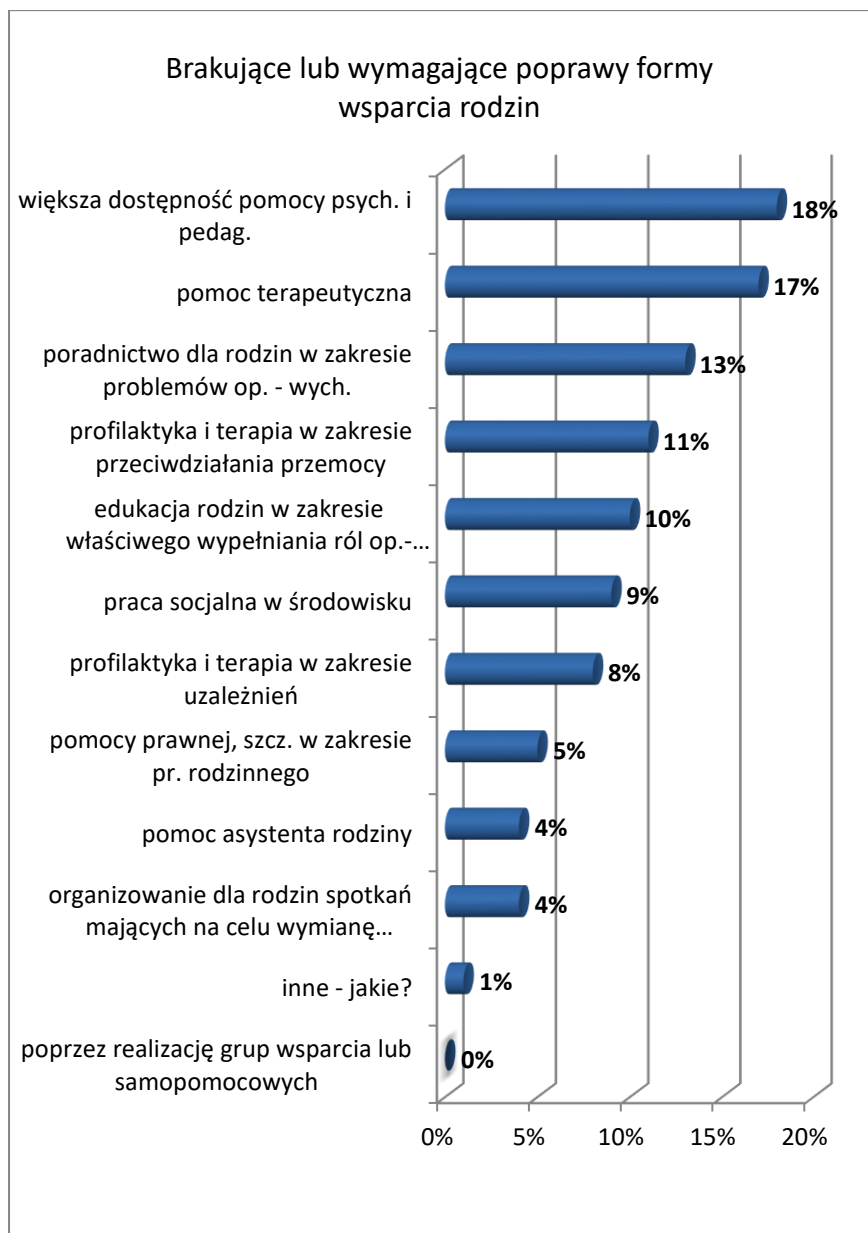
W obszarze zapotrzebowania na realizację usług społecznych dedykowanych dzieciom i młodzieży respondenci oceniają wszystkie z wymienionych jako bardzo potrzebne. W pierwszej grupie działań, które według respondentów są istotne to działania profilaktyczne w zakresie uzależnień od alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych (71%) oraz uzależnień behawioralnych (uzależnienia od Internetu i komputera (78%). Ważne z punktu widzenia badanych jest podejmowanie działań informacyjnych radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych. W drugiej grupie potrzeb w obszarze realizacji usług społecznych świadczonych na rzecz dzieci i młodzieży jest poradnictwo psychologiczne (84%), poradnictwo pedagogiczne (64%) oraz wdrożenie szerokiej oferty spędzania czasu wolnego (61%).

Usługa społeczna	Zapotrzebowanie				
	Brak	Niskie	Średnie	Bardzo duże	Nie wiem/nie potrafię ocenić
Profilaktyka uzależnień od alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych	0%	2%	18%	<u>71%</u>	9%

Profilaktyka uzależnień od Internetu i komputera w szkołach	2%	2%	15%	<u>78%</u>	2%
Działania informacyjne w zakresie możliwości radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych	0%	4%	20%	<u>72%</u>	4%
Profilaktyka zdrowotna	0%	5%	37%	<u>51%</u>	7%
Poradnictwo psychologiczne	0%	4%	11%	<u>84%</u>	0%
Poradnictwo pedagogiczne	0%	7%	23%	<u>64%</u>	7%
Oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży	0%	9%	27%	<u>61%</u>	2%
Rozwój pozaszkolnej oferty edukacyjnej	0%	4%	38%	<u>40%</u>	18%
Udostępnianie przestrzeni na spotkania dla dzieci i młodzieży	0%	2%	33%	<u>47%</u>	18%
Doradztwo i wsparcie w zakresie realizacji własnych inicjatyw ze strony dzieci i młodzieży	0%	2%	<u>44%</u>	<u>44%</u>	9%
Wdrożenie młodzieży w procesy decyzyjne w mieście	0%	5%	26%	<u>45%</u>	24%

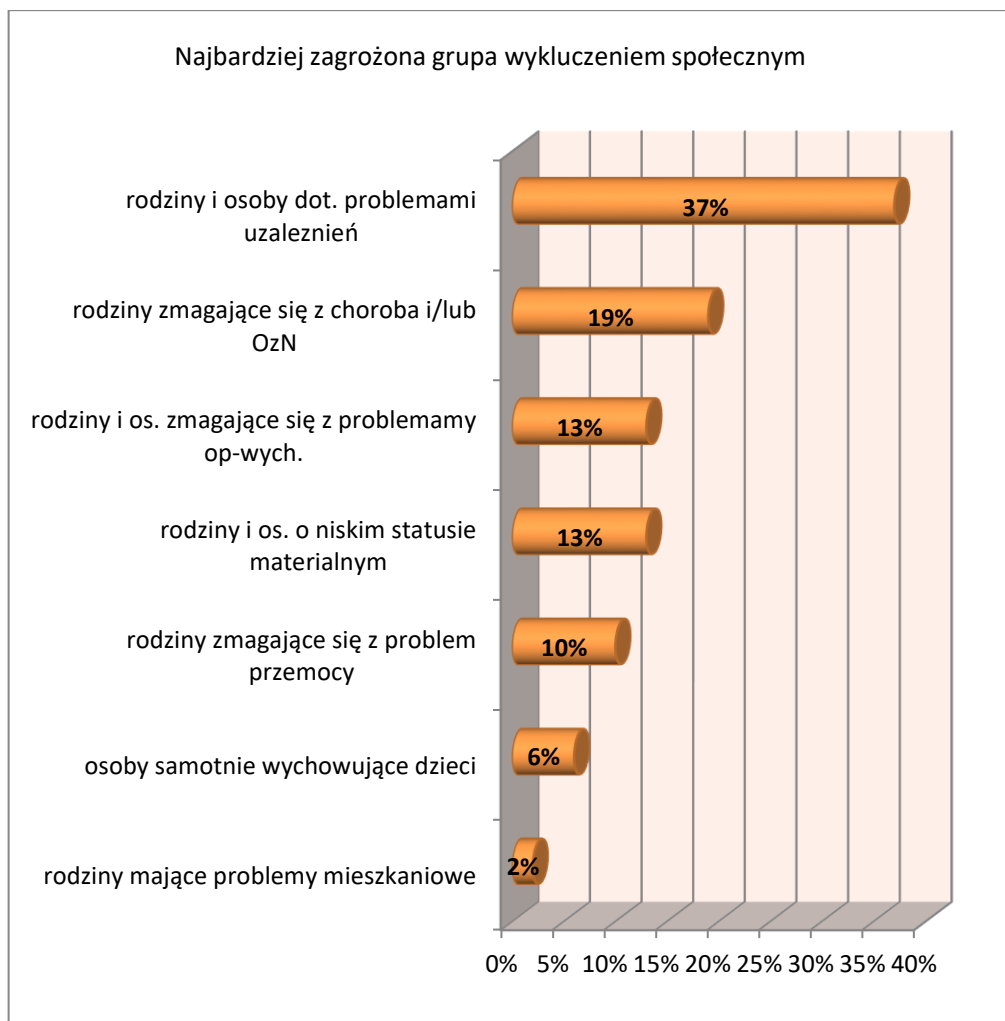
Źródło: Opracowanie własne na podstawie źródeł Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli.

Zdaniem ankietowanych do brakujących lub wymagających poprawy form wsparcia dla rodzin na terenie Stalowej Woli należą przede wszystkim: zwiększenie dostępności do pomocy psychologicznej i pedagogicznej – 18%, pomoc terapeutyczna – 17% oraz poradnictwo w zakresie problemów opiekuńczo – wychowawczych – 13%. Badani mieli możliwość zaznaczenia więcej niż 1 odpowiedź. Poniżej został przedstawiony wykres obrazujący szczegółowe dane:

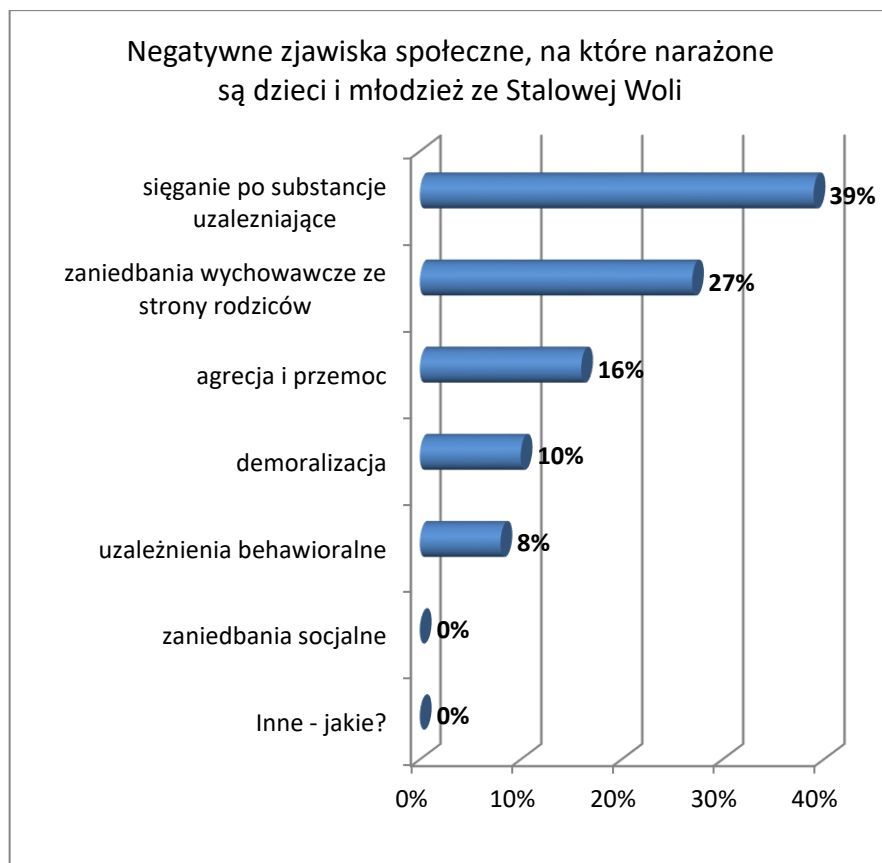
Źródło: Opracowanie własne na podstawie źródeł Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli.

Kolejne pytanie dotyczyło grup, które są najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym w Gminie Stalowa Wola. 37% respondentów uważa, że są to rodziny i osoby dotknięte problemami uzależnień, 19% rodziny zmagające się z chorobą lub osoby z niepełnosprawnością oraz zmagające się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi – 13%. Najmniej zagrożoną grupą zgodnie z wynikami ankiety są rodziny mające problemy mieszkaniowe – 2%.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie źródeł Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli.

Ostatnie pytanie ankiety związane było z negatywnymi zjawiskami społecznymi, na które narażone są dzieci i młodzież z terenu miasta Stalowej Woli. W przypadku tego pytania, można było zaznaczyć tylko jedną odpowiedź. Najwięcej odpowiedzi padło na sięganie po substancje uzależniające – 39%, następnie na zaniedbania wychowawcze rodziców – 27% a także agresję i przemoc – 16%. Nikt z badanych nie zaznaczył zaniedbania socjalnego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie źródeł Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli.

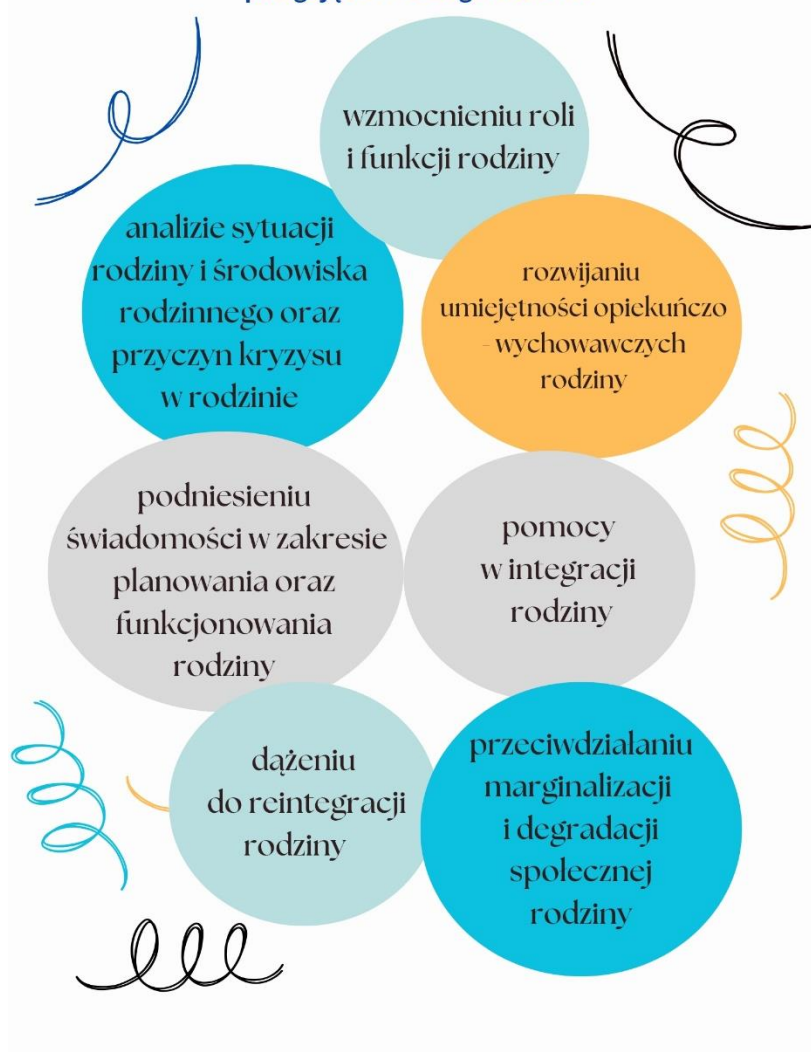

WNIOSKI Z DIAGNOZY

1. Przodującymi problemami z jakimi borykają się stalowowolskie rodziny to:
 - ✚ *uzależnienie od alkoholu,*
 - ✚ *kryzysy psychiczne,*
 - ✚ *przemoc,*
 - ✚ *niskie kompetencje wychowawcze i opiekuńcze rodziców.*
2. Stalowowolskie rodziny coraz rzadziej potrzebują wsparcia finansowego czy pomocy w postaci dożywiania, natomiast *wzrasta zapotrzebowanie na realizację usług w postaci poradnictwa psychologicznego, terapii dla rodzin w zakresie uzależnień oraz wsparcie osób, w których występuje choroba i/lub niepełnosprawność.*
3. W związku ze **zwiększającą się liczbą rodzin wieloproblemowych** zasadne jest świadczenie **specjalistycznego wsparcia i pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych.**
4. *W związku z narastającym zjawiskiem zachowań ryzykownych podejmowanych przez dzieci i młodzież (m.in. w obszarze używania środków psychoaktywnych, problemów behawioralnych) istnieje konieczność realizacji programów profilaktycznych oraz innych działań specjalistycznych skierowanych do dzieci i młodzieży oraz rodziców.*
5. Potrzeba zaspakajania potrzeb kulturalnych i sportowych oraz rozwój innych zainteresowań dzieci i młodzieży poprzez pełne wykorzystywanie funkcjonującej infrastruktury.
6. Usługi społeczne dedykowane dzieciom i młodzieży powinny uwzględniać przede wszystkim:

- ✦ system, w którym funkcjonuje dziecko oraz jego ewentualne dysfunkcje;
- ✦ realizację takich działań profilaktycznych, które są oparte na rzetelnej wiedzy oraz badaniach;
- ✦ świadczenie poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego;
- ✦ rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież jako bardzo ważnego elementu konstruktywnego spędzania wolnego czasu.

Rodzina przeżywająca trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych może uzyskać wsparcie polegające w szczególności na:

Zasoby gminne w systemie wsparcia rodzin

Założenia Programu w Gminie Stalowa Wola powinny realizować instytucje, organizacje oraz stowarzyszenia, które w ramach swoich kompetencji posiadają obowiązek wspierania rodzin i dzieci, w szczególności rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze. Koordynatorem Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli realizujący go przy współpracy z:

LP.	ZASOBY	INFORMACJE
1.	<i>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie</i>	Podstawowym celem działalności PCPR jest udzielanie pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym: dzieciom, rodzinom, osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym, a także zabezpieczenie dzieciom pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców.
2.	<i>Komenda Powiatowa Policji</i>	Głównym zadaniem Policji jest ochrona życia i zdrowia ludzkiego, zapobieganie przestępstwom oraz ściganie sprawców, a także zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego.
3.	<i>Urząd Miasta – Wydział Edukacji i Zdrowia</i>	Zajmuje się organizacją placówek oświatowych: publicznych żłobków, przedszkoli i szkół podstawowych w mieście Stalowa Wola oraz ochroną i promocją zdrowia.
4.	<i>Urząd Miasta – Wydział Świadczeń Rodzinnych i Społecznych</i>	Do zadań Wydziału należy przyznawanie oraz wypłata świadczeń rodzinnych i społecznych mieszkańcom Stalowej Woli.
5.	<i>Urząd Miasta – Wydział Stalowowolskie Centrum Aktywności Lokalnej</i>	Działalność Centrum Aktywności Lokalnej służy zwiększaniu zaangażowania społeczności lokalnych i tworzeniu poczucia przynależności do danego miejsca i grupy. Jego przeznaczeniem jest aktywizowanie i wspieranie społeczności lokalnej, budowanie tożsamości oraz uruchamianie energii i pasji mieszkańców, a także przywrócenie społeczności miasta zdolności podejmowania własnych inicjatyw w odpowiedzi na nurtujące ich problemy.
6.	<i>Starostwo Powiatowe – Wydział Edukacji</i>	Do zadań Wydziału Edukacji należy w szczególności: sprawowanie nadzoru nad działalnością szkół i placówek publicznych w zakresie spraw organizacyjnych i administracyjnych, a także gromadzenie informacji dotyczących możliwości pozyskania i wykorzystania dostępnych pozabudżetowych środków finansowych na realizację projektów nieinfrastrukturalnych, współdziałanie z innymi

		wydziałami oraz jednostkami organizacyjnymi Powiatu Stalowowolskiego w zakresie wdrażania i realizacji projektów współfinansowanych ze środków unijnych.
7.	Środowiskowy Dom Samopomocy nr 1, Środowiskowy Dom Samopomocy nr 2	Środowiskowe domy samopomocy są jedną z form ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Są to placówki dziennego pobytu. Świadczą usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. Uczestnicy mogą liczyć na pomoc psychologa, pedagoga, terapeuty i instruktora terapii zajęciowej
8.	Miejska Biblioteka Publiczna	Jest instytucją kultury dostępną dla wszystkich mieszkańców Miasta, która służy zaspokajaniu potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych.
9.	Miejski Dom Kultury	Stanowi centrum edukacji kulturalnej dzieci i młodzieży, a także główny w Stalowej Woli ośrodek amatorskiego ruchu artystycznego. Oprócz działalności w zakresie edukacji artystycznej MDK jest również organizatorem szeregu imprez cyklicznych i okolicznościowych.
10.	Spółdzielczy Dom Kultury	Prowadzi wielokierunkową działalność społeczno-kulturalną, dzięki której mieszkańcy miasta mogą korzystać z rozrywki, uczestniczyć w licznych wydarzeniach kulturalnych, jak i rozwijać szereg umiejętności. Pozyskuje i przygotowuje społeczeństwo do aktywnego uczestnictwa w kulturze, współtworzy jej wartości oraz podnosi poziom edukacji kulturalnej społeczeństwa.
11.	Muzeum Regionalne	Misją Muzeum jest otwieranie dla współczesnego odbiorcy przestrzeni kontaktu z dziedzictwem kultury światowej, narodowej i z wartościami dziedzictwa lokalnego. Ważnym elementem otwartości Muzeum jest jego dostępność dla osób niepełnosprawnych. Organizuje warsztaty dla rodzin, dzieci.

12.	<p>Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Podleśna Przystań”,</p> <p>Dom dla Dzieci i Młodzieży im. Św. Jana Pawła II ,</p> <p>Dom dla Dzieci i Młodzieży im. św. Brata Alberta</p>	<p>To placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego obejmujące opieką dzieci pozbawione całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej. Większość wychowanków to dzieci i młodzież w wieku szkolnym. Podopiecznym zapewniana jest pomoc psychologiczno-pedagogiczna, rehabilitacja, wsparcie w nauce, a także zajęcia specjalistyczne prowadzone przez pedagoga i wychowawców. Ponadto, w placówkach regularnie prowadzone są działania profilaktyczne oraz animowany jest czas wolny dzieci i młodzieży, poprzez m.in. organizację wydarzeń kulturalno-rozrywkowych.</p>
13.	<p>Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna</p>	<p>To publiczna placówka oświatowa prowadzona przez powiat stalowowolski. Oferuje specjalistyczną diagnozę psychologiczną, pedagogiczną i logopedyczną. Wspomaga przedszkola, szkoły i placówki w zakresie zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych oraz udziela pomocy w formie różnego rodzaju terapii , działań interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych, konsultacji na terenie placówek oświatowych. W Poradni funkcjonuje Zespół Orzekający, który na wniosek rodziców / opiekunów prawnych wydaje orzeczenia i opinie.</p>
14.	<p>Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego- Świetlica „Tęcza”</p>	<p>Działa na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Podmiot podejmuje działania opiekuńczo-wychowawcze wobec dzieci i młodzieży, w szczególności zmagających się z różnego rodzaju zaburzeniami, a także pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych. Zadaniem placówki jest wspieranie rodziny w sprawowaniu funkcji wychowawczych, a także zapewnienie pomocy dzieciom, wzmacnianie w nich czynników ochronnych i przeciwdziałanie podejmowaniu przez nich zachowań ryzykownych.</p>
15.	<p>Klub „Wesoła Gromadka”</p>	<p>Funkcjonuje w ramach Organizowania Społeczności Lokalnej. Podmiot jest miejscem rodzinnych i sąsiedzkich spotkań, otwartym na społeczności lokalne. Działania realizowane w Klubie wpływają na wzmocnienie więzi rodzinnych oraz na wzrost aktywności i integracji społecznej rodzin z dziećmi. Rodzice nabywają nowe kompetencje, dostrzegają potencjał swoich dzieci, a przede wszystkim czują się odpowiedzialni za funkcjonowanie Klubu. Zagospodarowanie czasu wolnego i właściwe wzorce pozytywnie wpływają na zmniejszenie poziomu zachowań ryzykownych.</p>
16.	<p>Warsztat Terapii Zajęciowej przy MOPS,</p> <p>Warsztat Terapii Zajęciowej „Nadzieja”,</p> <p>Warsztat Terapii Zajęciowej „Szansa”</p>	<p>Warsztaty Terapii Zajęciowej są placówkami stwarzającymi osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.</p> <p>Realizacji powyższych celów służy stosowanie technik terapii zajęciowej zmierzających do usamodzielnienia uczestników, poprzez wyposażenie ich w umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności</p>

		osobistej, a także rozwijania psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych.
17.	Stalowowski Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej	W ośrodku podejmowane są działania na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. SOWiK oferuje pomoc w postaci pomocy psychologicznej i prawnej, hostelu, programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy, psychoterapii.
18.	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie „Tarcza”	Misją Stowarzyszenia jest pomoc osobom dotkniętym przemocą, budowa systemu profilaktyki i pomocy w oparciu o lokalne instytucje pozarządowe, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy.
19.	Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży „Azymut”	Prowadzi działalność w zakresie organizacji czasu wolnego oraz organizacji letniego i zimowego wypoczynku. Podejmuje działania na rzecz rozwoju dzieci i młodzieży, przeciwdziałania zjawiskom patologicznym, wspiera rodziców w wychowaniu dzieci i młodzieży.
20.	Stowarzyszenie Ruch Pomocy Psychologicznej „Integracja”	Głównym celem działalności Stowarzyszenia jest wspieranie rozwoju osobistego i zawodowego osób działających na rzecz dzieci i młodzieży uzdolnionej, a także dzieci, młodzieży i dorosłych doświadczających trudnych sytuacji życiowych.
21.	Stowarzyszenie Kulturalne „Proscenium”	Stowarzyszenie ma na celu poprawę warunków życia społeczności lokalnej. Prowadzi działalność kulturalno-wychowawczą, opiekuńczą wobec dzieci i młodzieży. Ma na celu zapobieganie patologiom społecznym. Podejmuje działania służące zagospodarowaniu czasu wolnego dzieciom, młodzieży i dorosłym.
22.	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Dzieci, Młodzieży i Rodziny „Kreatywne Podwórko”	Celem stowarzyszenia jest pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób a także działalność charytatywna. Podejmuje również działania na rzecz osób niepełnosprawnych.
23	Stowarzyszenie Rodzin Osób z Autyzmem „Parasol”	Stowarzyszenie realizuje i prowadzi różne formy pomocy dla osób ze spektrum zaburzeń autystycznych i członków ich rodzin w zakresie poprawy zdrowia, rozwoju, edukacji, warunków socjalnych, społecznych oraz adaptacji w społeczeństwie.
24.	Krajowe Towarzystwo Autyzmu	Pozarządowa organizacja pożytku publicznego pomagająca osobom z autyzmem i pokrewnymi zaburzeniami. Działalność opiera na wolontariacie oraz pomocy sponsorów.

25.	<p>Stowarzyszenie Opieki nad Dziećmi „Oratorium”</p> <p>Świetlica Środowiskowa „Promycek”, prowadzona przez Stowarzyszenie Przyjaciół Klasztoru Braci Mniejszych Kapucynów „Pokój i Dobro”</p> <p>Świetlica Środowiskowa „Uśmiech”, prowadzona przez Stowarzyszenie Trzeźwościowo-Kulturalne „Alternatywa”</p>	<p>Jest organizacją pożytku publicznego. Głównym celem Stowarzyszenia jest niesienie pomocy dzieciom w rozwiązywaniu ich trudności życiowych. Ludzie dotknięci kryzysem znajdują tu pomoc, porady życiowe, naukę, zabawę, terapię, dożywienie i wszystko co potrzebne jest w najtrudniejszych chwilach.</p> <p>Stowarzyszenie Opieki nad Dziećmi Oratorium prowadzi Specjalistyczną Placówkę Wsparcia Dziennego, Świetlicę Socjoterapeutyczną "Oratorium" oraz Placówkę Interwencyjną dla dzieci i młodzieży. Ogromną rolę w organizacji pełnią wolontariusze. Dzięki ich zaangażowaniu dzieci otrzymują pomoc w nauce, czują się ważne, uczą się pozytywnych sposobów porozumiewania się i rozwiązywania problemów.</p> <p>Zajęcia w świetlicy odbywają się w cyklu tygodniowym, który opatrzony jest tematem tygodnia. Kładziony jest duży nacisk na zajęcia ruchowe, sportowe, jak i na świeżym powietrzu.</p> <p>W ramach działalności PWD dzieci i młodzież uczestniczą w zajęciach sportowych, muzycznych, filmowych, plastycznych itp. Przez cały rok propagowany jest aktywny i zdrowy tryb życia. W świetlicy udzielana jest też pomoc w odrabianiu lekcji.</p>
26.	<p>Stowarzyszenie „Strefa spotkań”</p>	<p>Strefa Spotkań realizuje swoje zadania wspierając i upowszechniając nowe formy aktywności społeczno-kulturalne, w zakresie rewitalizacji i animowania społeczności lokalnej, angażując społeczności lokalne w realizację projektów animacyjno -kulturalnych.</p>
27.	<p>Stowarzyszenie „Dzieciak” przy Przedszkolu nr 7</p>	<p>Działania Stowarzyszenia skupione są głównie na wyrównywaniu szans wśród dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych i ubogich oraz na pomocy dzieciom z dysfunkcjami fizycznymi i psychicznymi.</p>
28.	<p>Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Szansa”</p>	<p>Prowadzi działania na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, a w szczególności: działania na rzecz integracji środowiska, - działania na rzecz umożliwienia kształcenia dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, działania na rzecz ochrony zdrowia i rehabilitacji leczniczej. Celem Stowarzyszenia jest działalność na rzecz osób niepełnosprawnych, a w szczególności: na rzecz wczesnej diagnozy i terapii dzieci zagrożonych niepełnosprawnością, na rzecz kształcenia dzieci i młodzieży niepełnosprawnej we wszystkich typach szkół,</p>

		na rzecz ochrony zdrowia i rehabilitacji leczniczej,- w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, - na rzecz integracji osób niepełnosprawnych w środowisku.
29.	Euro-Medica	Centrum Psychologii i Psychoterapii jest poradnią, która oferuje nieodpłatną pomoc psychologiczną oraz psychoterapeutyczną dla dzieci i młodzieży. Euro-Medica świadczy również wizyty środowiskowe.
30.	NZOZ Moczary	Poradnia leczenia nerwic dla dorosłych zajmuje się rozpoznawaniem, leczeniem oraz profilaktyką zaburzeń nerwicowych. Poradnia leczenia uzależnień dla dzieci i młodzieży potrzebujących pomocy ze względu na swoje uzależnienie (od środków psychoaktywnych jak i uzależnionych behawioralnie) ale też do młodzieży mającej bliski kontakt w swoim otoczeniu z osobami uzależnionymi
31.	Centrum Aktywności Seniora	Misją CAS jest wielopokoleniowa integracja społeczności lokalnej. Jest to miejsce, które zrzesza seniorów z całego Miasta. Oprócz codziennych zajęć, warsztatów, spotkań i innych, organizowane są również imprezy międzypokoleniowe, okolicznościowe i integracyjne tj. konkursy, jubileusze, koncerty.
32.	Stowarzyszenie Centrum Aktywności Społecznej „Spectrum”	Zadaniem stowarzyszenia jest zwiększenie aktywności obywateli poprzez umożliwienie im podejmowania działań społecznych oraz pracy w charakterze wolontariusza, wspieranie organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, społeczności lokalnych i osób indywidualnych poprzez pomoc świadczoną przez stowarzyszenie i wolontariuszy, poprawa jakości i zwiększenie dostępu do usług socjalnych świadczonych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz przeciwdziałanie temu wykluczeniu, inicjowanie i wspieranie aktywności społecznej, wzmocnienie potencjału obywateli i grup społecznych do aktywnego uczestnictwa w realizacji polityki społecznej, zwiększenie oferty, standardu i dostępności usług integracji społecznej, wspomaganie instytucji rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej.
33.	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji	Jest jednostką organizacyjną samorządu terytorialnego realizującą zadania własne gminy w zakresie kultury fizycznej i rekreacji. Do podstawowych zadań MOSiR należy organizowanie imprez sportowych i rekreacyjnych oraz zarządzanie obiektami sportowymi i rekreacyjnymi a także stwarzanie warunków dla ich rozwoju usług integracji społecznej.
34.	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Realizuje procedurę zobowiązania do leczenia odwykowego oraz inicjuje działania w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
35.	Klub Trzeźwego Życia przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej	Zadaniem Klubu jest motywowanie osób uzależnionych od alkoholu lub innych środków psychoaktywnych do podjęcia leczenia odwykowego, udzielanie wsparcia osobom po zakończonej psychoterapii uzależnień oraz wsparcia rodzinom osób uzależnionych konsultacji oraz wsparcia w sprawach uzależnień.

	Grupy samopomocowe AA	Dobrowolne, samopomocowe grupy osób uzależnionych od alkoholu, tworzone w celu utrzymania trzeźwości własnej i wspomagania innych alkoholików w jej osiągnięciu.
	Grupy AL-ANON	Wspólnota krewnych i przyjaciół alkoholików. Istnieją w celu aby rozwiązać wspólne problemy przez dzielenie się swoim doświadczeniem, siłą i nadzieją.
36.	Punkt Konsultacyjny „KOMPAS”	Głównym celem działania punktu jest świadczenie pomocy w formie poradnictwa i konsultacji w sytuacjach zagrożenia uzależnieniem dzieci i młodzieży od narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych. Poradnictwo dla rodziców dzieci sięgających po substancje psychoaktywne.
37.	Placówki Ochrony Zdrowia	Świadczą usługi zdrowotne, rehabilitacyjne. Angażują się w działania profilaktyczne na rzecz zdrowia.

Zadania w zakresie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 realizują:

- 1) Żłobek Miejski w Stalowej Woli;
- 2) Miejski Żłobek Integracyjny w Stalowej Woli;
- 3) Żłobek Miejski nr 3 w Stalowej Woli.
- 4) Placówki niepubliczne (Wesoły Maluszek, Wesoły Maluszek II, Tęczowe Misie, Tęczowe Misie 2, Bajkowy Żłobek, Misie Tulisie, Mini Akademia Bąbelkowo-Klubik).

W Stalowej Woli funkcjonują placówki oświatowe takie jak:

- 13 przedszkoli publicznych;
- 9 przedszkoli niepublicznych (Niepubliczne Przedszkole: Bąbelkowo, Dzieciaki.pl, Chatka Miasia, Baśniowy Świat, Baśniowy Świat II, Słoneczko, Planeta Przedszkolaka Przedszkole Językowe, Przedszkole Prywarne „Ene Due Rabe”, Terapeutyczny Punkt Przedszkolny „Nasze Przedszkole”);
- 9 publicznych szkół podstawowych, których organem prowadzącym jest Gmina;
- 2 szkoły podstawowe prowadzone przez osoby fizyczne lub prawne;
- 7 szkół ponadpodstawowych (w tym jest jedna szkoła ponadpodstawowa prowadzona przez Gminę Stalowa Wola).

ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY

- ✚ DOBRZE ROZWINIĘTA INFRASTRUKTURA SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO;
- ✚ ZINTEGROWANY SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ;
- ✚ DOBRZE FUNKCJONUJĄCA SIEĆ PLACÓWEK WSPARCIA DZIENNEGO DZIAŁAJĄCA W ZINTEGROWANYM SYSTEMIE WSPARCIA RODZINY;
- ✚ WSPÓŁPRACA INSTYTUCJI I ORGANIZACJI WSPIERAJĄCYCH RODZINY;
- ✚ WYSPECJALIZOWANA KADRA PRACOWNIKÓW POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH INSTYTUCJI PUBLICZNYCH;
- ✚ FUNKCJONOWANIE NA TERENIE GMINY PODMIOTÓW ŚWIADCZĄCYCH WSPARCIE I POMOC DZIECIOM I MŁODZIEŻY;
- ✚ DOSTĘP DO SPECJALISTYCZNEGO WSPARCIA, W TYM PORADNICTWA W ZAKRESIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA OSÓB DOROSŁYCH;

SŁABE STRONY

- ✚ WZROST LICZBY RODZIN WIELOPROBLEMOWYCH;
- ✚ NIEWYSTARCZAJĄCA OFERTA W ZAKRESIE ORGANIZACJI GRUP WSPARCIA I SAMOPOMOCOWYCH;
- ✚ NIEWYSTARCZAJĄCA LICZBA ANIMATORÓW KULTURY, OSÓB PROPAGUJĄCYCH ZDROWY STYL ŻYCIA I EFEKTYWNEGO WYKORZYSTANIA CZASU WOLNEGO PRZEZ MŁODZIEŻ;
- ✚ BRAK SPECJALISTÓW W DZIEDZINIE PSYCHIATRII DZIECIĘCEJ I NEUROLOGÓW DZIECIĘCYCH;

- + DOSTĘPNOŚĆ DO INFRASTRUKTURY POMOCOWEJ W ZAKRESIE UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY;
- + PROWADZENIE WARSZTATÓW PROFILAKTYCZNYCH DEDYKOWANYCH DZIECIOM I MŁODZIEŻY, W TYM PROGRAMÓW REKOMENDOWANYCH;
- + FUNKCJONOWANIE ODDZIAŁU POŁOŻNICZO – GINEKOLOGICZNEGO Z REKOMENDACJĄ FUNDACJI „RODZIĆ PO LUDZKU”;
- + FUNKCJONOWANIE OD STYCZNIA 2023 ROKU ODDZIAŁU NEONATOLOGICZNEGO ORAZ ODDZIAŁU GINEKOLOGICZNO – POŁOŻNICZEGO Z 2 STOPNIEM REFERENCYJNOŚCI;
- + ROZWIJAJĄCA SIĘ SIEĆ PLACÓWEK ŚWIADCZĄCYCH SPECJALISTYCZNĄ POMOC PSYCHOLOGICZNĄ, PSYCHIATRYCZNĄ I NEUROLOGICZNĄ.

SZANSE

- ✚ ZINTENSYFIKOWANA POLITYKA RODZINNA , W TYM ZWIĘKSZENIE LICZBY MIEJSC I FORM OPIEKI NAD DZIEĆMI DO 3 LAT;
- ✚ WZROST ŚWIADOMOŚCI DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ RODZICÓW W ZAKRESIE ZAGROŻEŃ ZWIĄZANYCH Z PODEJMOWANIEM ZACHOWAŃ RYZYKOWNYCH;
- ✚ PODNIESIENIE JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY;
- ✚ SZEROKA OFERTA SPOŁECZNO – KULTURALNA SKIEROWANA DO RODZIN;
- ✚ ZMIANY W PRAWODAWSTWIE UMOŻLIWIAJĄCE SKUTECZNIEJSZE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ;
- ✚ PODNOSZENIE KOMPETENCJI SŁUŻB I INSTYTUCJI; PROFESJONALIZACJA DZIAŁAŃ, UDZIAŁ W SZKOLENIACH I SUPERWIZJACH, WSPÓŁPRACA INTERDYSCYPLINARNA;
- ✚ WZROST LICZBY PLACÓWEK ŚWIADCZĄCYCH POMOC SPECJALISTYCZNĄ, NP. PSYCHOLOGICZNĄ.

ZAGROŻENIA

- ✚ WZMOŻONY ODPŁYW LUDZI MŁODYCH Z TERENU MIASTA;
- ✚ NIEKORZYSTNE PROGNOZY DEMOGRAFICZNE – NISKI POZIOM DZIETNOŚCI I URODZEŃ;
- ✚ WZROST PROBLEMÓW OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH W RODZINACH;ZWIĘKSZENIE PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ;
- ✚ ROZWÓJ PROBLEMÓW BEHAVIORALNYCH;
- ✚ WZROST OSÓB SPOŻYWAJĄCYCH ALKOHOL W SPOSÓB DESTRUKCYJNY;
- ✚ ORGANIZACJA MIEJSKICH IMPREZ RODZINNYCH ZE SPRZEDAŻĄ ALKOHOLU;
- ✚ BRAK RODZIN WSPIERAJĄCYCH;
- ✚ UTRUDNIONY DOSTĘP DO PORADNICTWA SPECJALISTYCZNEGO GŁÓWNIIE: PSYCHOLOGA, PSYCHIATRY;
- ✚ ODCHODZENIE RODZIN Z SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ Z UWAGI NA LEPSZĄ KONDYCJĘ FINANSOWĄ, POMIMO POSIADANYCH PROBLEMÓW;
- ✚ ZMIANY SPOŁECZNO – CYWILIZACYJNE WPŁYWAJĄCE NA ROZPAD WIĘZI W RODZINNYCH I POJAWIANIE SIĘ NOWYCH PROBLEMÓW SPOŁ ECZNYCH M.IN.: DZIECI ZAPRACOWANYCH RODZICÓW, UZALEŻNIENIA BEHAVIORALNE W TYM FONOHOLIZM;
- ✚ WZROST PATOLOGICZNYCH ZACHOWAŃ WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY, KONSUMPCJONIZM.

Cele Programu

CELEM GŁÓWNYM JEST WSPARCIE RODZIN I DZIECI PRZEŻYWAJĄCYCH TRUDNOŚCI W PRAWIDŁOWYM WYPEŁNIANIU RÓL OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH, W CELU PRZYWRÓCENIA IM ZDOLNOŚCI DO REALIZOWANIA TYCH FUNKCJI POPRZEC PRACĘ Z RODZINĄ ORAZ ZAPENIENIE POMOCY W OPIECE I WYCHOWANIU DZIECI.

Cel Programu:

Głównym założeniem i istotą systemowych rozwiązań jest wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, który spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organach administracji rządowej. Jest to istotne zadanie dotyczące funkcjonowania rodziny oraz wypełniania przez nią ról i obowiązków. Działania kierowane do rodzin mają na celu wsparcie, rozwój i wzmacnianie więzi ze środowiskiem.

Cele szczegółowe:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno – bytowych rodzin.
2. Zwiększenie kompetencji rodzicielskich przede wszystkim w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczej i wychowawczej.
3. Prowadzenie działań na rzecz dzieci i młodzieży w celu przeciwdziałania podejmowaniu przez nich zachowań ryzykownych oraz zapewnianie sprzyjających warunków do ich rozwoju.
4. Prowadzenie specjalistycznych działań ukierunkowanych na konkretne problemy w rodzinie (uzależnienia, współuzależnienie, niepełnosprawność, choroby itp.).

Cel szczegółowy nr 1: ZABEZPIECZENIE PODSTAWOWYCH POTRZEB SOCJALNO – BYTOWYCH RODZIN

Zadanie do realizacji	Realizatorzy	Sposób weryfikacji	Zakładany efekt	Okres wdrażania
1. Świadczenie pomocy społecznej na rzecz rodzin.	MOPS	1. Kwoty świadczeń finansowych wypłaconych na rzecz rodzin z dziećmi; 2. Liczba rodzin z dziećmi objętych świadczeniami w formie finansowej; 3. Liczba dzieci i młodzieży objętych wieloletnim programem rządowym „posiłek w szkole i w domu”;	Poprawa warunków socjalno-bytowych.	2024-2026
2. Zaspokojenie potrzeb bytowych rodziny poprzez udzielanie pomocy materialnej.	Wydział Świadczeń Rodzinnych	1. Kwoty świadczeń rodzinnych.	Poprawa warunków bytowych rodzin.	2024-2026

Cel szczegółowy nr 2: ZWIĘKSZENIE KOMPETENCJI RODZICIELSKICH PRZEDE WSZYSTKIM W ZAKRESIE WYPEŁNIANIA FUNKCJI OPIEKUŃCZEJ I WYCHOWAWCZEJ.

Zadania do realizacji	Realizatorzy	Sposób weryfikacji	Zakładany efekt	Okres wdrażania
1. Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze pomocy asystenta rodziny.	MOPS	1. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	Wzmocnienie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców	2024-2026

2. Prowadzenie pracy środowiskowej z wykorzystaniem zasobów rodziny i środowiska lokalnego.	MOPS	1.Liczba rodzin objętych specjalistyczną pracą socjalną; 2.Liczba dzieci w rodzinach, w których realizowana jest specjalistyczna praca socjalna; 3. Liczba podpisanych kontraktów socjalnych.	Pozytywna zmiana funkcjonowania rodzin.	2024-2026
3.Poradnictwo psychologiczne dla rodzin z dziećmi.	MOPS, NGO, SOWiIK, placówki oświatowe, PPP, Euro – Medica, Placówki Wsparcia Dziennego, Punkt Konsultacyjny KOMPAS	1.Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w postaci poradnictwa psychologicznego.	Skuteczniejsze sposoby radzenia sobie z rodzicielskimi wyzwaniami.	2024-2026
4.Poradnictwo rodzinne dla rodzin z dziećmi.	MOPS, NGO, placówki oświatowe, SOWiIK	1.Liczba rodzin, które objęte zostały poradnictwem rodzinnym; 2.Liczba zrealizowanych godzin poradnictwa rodzinnego.	Wzrost świadomości i wiedzy na temat identyfikacji i możliwości podejmowania działań w celu wyeliminowania problemu rodzinnego.	2024-2026
5.Organizowanie warsztatów i działań profilaktycznych dla rodziców wzmacniających kompetencje wychowawcze.	MOPS,NGO, PPP, Euro – Medica, placówki oświatowe, SOWiIK, UM, KPP	1.Liczba zorganizowanych warsztatów i działań profilaktycznych; 2.Liczba rodziców biorących udział w warsztatach wzmacniających kompetencje wychowawcze.	Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców	2024-2026

Cel szczegółowy nr 3: PROWADZENIE DZIAŁAŃ NA RZECZ DZIECI I MŁODZIEŻY W CELU PRZECIWDZIAŁANIA PODEJMOWANIU PRZEZ NICH ZACHOWAŃ RYZYKOWNYCH ORAZ ZAPEWNIANIE SPRZYJAJĄCYCH WARUNKÓW DO ICH ROZWOJU

Zadanie do realizacji	Realizatorzy	Sposób weryfikacji	Zakładany efekt	Okres wdrażania
1. Kontynuacja i rozwój działalności placówek wsparcia dziennego.	MOPS, NGO	1. Liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do Placówki Wsparcia Dziennego, Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego.	Poprawa funkcjonowania w obszarze społecznym dzieci i młodzieży. Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży jako alternatywa do podejmowania zachowań ryzykownych.	2024-2026
2. Realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych	MOPS, NGO, placówki oświatowe, SOWiIK, UM, KPP	1. Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w programach profilaktycznych; 2. Liczba przeprowadzonych programów profilaktycznych; 3. Liczba uczestników programu interwencyjnego.	Wzrost kompetencji, umiejętności społecznych i wiedzy w obszarze prowadzonych działań.	2024-2026
3. Realizacja innych programów i działań profilaktycznych	MOPS, NGO, placówki oświatowe, SOWiIK, UM, KPP	1. Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w programach i działaniach profilaktycznych; 2. Liczba przeprowadzonych-działań i-programów profilaktycznych.	Wzrost kompetencji, umiejętności społecznych i wiedzy w obszarze prowadzonych działań.	2024-2026
4. Działania informacyjno-edukacyjne	MOPS, UM, NGO, placówki oświatowe, SOWiIK	1. Liczba opracowanych i wydrukowanych publikacji, ulotek	Wzrost umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami.	2024-2026

w zakresie możliwości radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych		o radzeniu sobie w sytuacjach kryzysowych; 2. Liczba godzin przeprowadzonych pogadań o radzeniu sobie w sytuacjach kryzysowych.		
5. Poradnictwo psychologiczne dla dzieci i młodzieży.	MOPS, NGO, SOWiK, placówki oświatowe, Poradnia PPP, Euro – Medica, PWD, Punkt Konsultacyjny - KOMPAS	1.Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem psychologicznym	Skuteczniejsze radzenie sobie z problemami.	2024-2026
6.Poradnictwo pedagogiczne świadczone na rzecz dzieci i młodzieży.	PPP, NGO, placówki oświatowe	1.Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem specjalistycznym.	Zwiększenie efektów wychowawczych	2024-2026
7. Organizowanie, wspieranie, kontynuacja imprez oraz wydarzeń adresowanych do rodzin z dziećmi	UM, MOPS, placówki oświatowe, miejskie instytucje kultury, sportu i rekreacji, NGO	1.Liczba zorganizowanych imprez (w tym bez sprzedaży alkoholu)	Wzrost integracji rodzin z dziećmi.	2024-2026
8.Zagosodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży.	MOPS, placówki oświatowe, PWD, NGO, UM, miejskie instytucje kultury, sportu i rekreacji.	1.Liczba i rodzaj form wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży; 2.Liczba zorganizowanych imprez kulturalno – rozrywkowych dla dzieci i młodzieży (m.in.: widowiska,	Zwiększenie możliwości rozwojowych dzieci i młodzieży.	2024-2026

		festyny, zabawy, koncerty, zawody sportowe); 3.Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w imprezach kulturalno – rozrywkowych; 4.Liczba zorganizowanych zajęć twórczych dla dzieci i młodzieży*; 5.Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach twórczych.		
--	--	---	--	--

* zajęcia twórcze, m.in.: plastyczne, muzyczne, teatralne, majsterkowanie, malarstwo fotograficzne, filmowe, motoryzacyjne.

Cel szczegółowy nr 4: PROWADZENIE SPECJALISTYCZNYCH DZIAŁAŃ UKIERUNKOWANE NA KONKRETNE PROBLEMY W RODZINIE (UZALEŻNIENIA, WSPÓLUZALEŻNIENIE, NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ, CHOROBY, ITP.)

Zadanie do realizacji	Realizatorzy	Sposób weryfikacji	Zakładany efekt	Okres wdrażania
1. Realizacja działań na rzecz rodziny w obszarze ochrony i promocji zdrowia oraz realizacja programów zdrowotnych.	NGO, UM, placówki ochrony zdrowia	1. Liczba zrealizowanych działań; 2.Liczba uczestników.	Wzrost świadomości rodzin w zakresie podejmowania działań prozdrowotnych	2024-2026
2. Udzielanie pomocy rodzinom borykającym się z problemem uzależnień.	MKRPA, UM, NGO, KTŻ, SOWiIK	1.Liczba wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego w celu zastosowania leczenia odwykowego; 2.Liczba pacjentów korzystających z terapii; 3.Liczba osób współuzależnionych, korzystających z pomocy; 4.Liczba udzielonych porad np. prawnych; 5.Liczba grup samopomocowych;	Poprawa funkcjonowania poszczególnych członków rodziny.	2024-2026

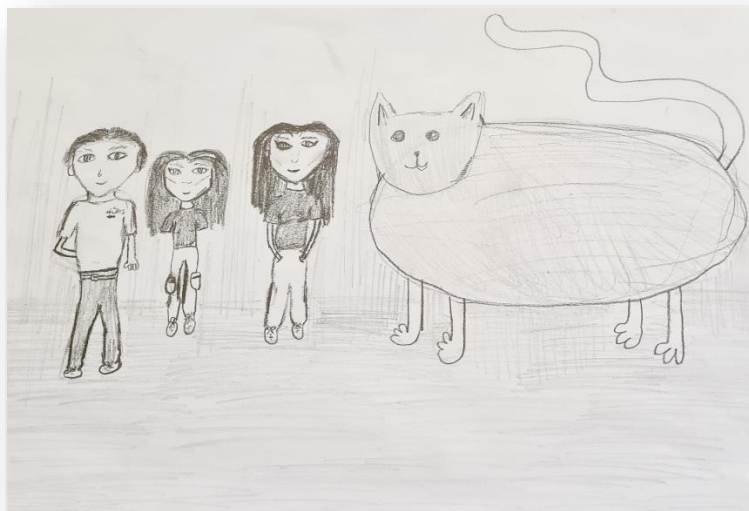
		6.Liczba uczestników Klubu Trzeźwego Życia.		
3.Udzielanie specjalistycznej pomocy i wsparcia rodziców i dzieci z rodzin wieloprotblemowych	NGO, UM, placówki oświatowe, PPP, MOPS	1. Liczba dzieci z rodzin wieloprotblemowych korzystających z usług Placówek Wsparcia Dziennego; 2. Liczba rodzin objętych usługą specjalistycznej pracy socjalnej; 3. Liczba rodzin wieloprotblemowych korzystających z pomocy i wsparcia.	Poprawa funkcjonowania rodzin z dziećmi w środowisku lokalnym.	2024-2026
4.Działania profilaktyczne dla rodzin w zakresie uzależnień	MOPS, NGO, SOWiIK	1. Liczba rodzin, które objęte zostały działaniami profilaktycznymi w zakresie uzależnień; 2. Liczba godzin zrealizowanych działań profilaktycznych.	Wzrost świadomości i wiedzy na temat zagrożeń wynikających z uzależnień.	2024-2026

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Koordynatorem Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli, natomiast *za bezpośrednią realizację i monitoring jego celów szczegółowych odpowiadają podmioty na rzecz wspierania rodziny.*

Monitoring będzie polegał na zbieraniu i analizowaniu danych dotyczących zrealizowanych zadań programowych i w oparciu o określony katalog wskaźników, we współpracy z podmiotami zaangażowanymi w jego realizację. Monitorowanie Programu umożliwi obserwację realizacji zadań oraz ocenę stopnia osiągnięcia rezultatów. Przyjmuje się roczny tryb prowadzenia monitoringu.

Ewaluacja Programu będzie dokonana na koniec jego realizacji w oparciu o dane i dokumenty uzyskane w procesie monitorowania Programu oraz inne źródła, które mogłyby zawierać przydatne informacje. Ewaluacja końcowa ma na celu ocenę wdrożenia Programu pod kątem adekwatności podejmowanych działań i ich efektywności, a także dostarczenie danych do opracowania Programu na kolejne lata.

FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków własnych pochodzących z budżetu Miasta Stalowej Woli. Przewiduje się również aplikowanie o środki ze źródeł zewnętrznych, w szczególności programów ukierunkowanych na wsparcie dziecka i rodziny.

Program przygotowali:

1. Anna Golik – Wydział Edukacji i Zdrowia Urząd Miasta Stalowa Wola, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
2. Aneta Fołta - Wydział Edukacji i Zdrowia Urząd Miasta Stalowa Wola, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3. Małgorzata Wójciak – Dyrektor Środowiskowego Domu Samopomocy nr 1 w Stalowej Woli,
4. Karolina Paleń – Dyrektor Domu dla Dzieci i Młodzieży im. św. Jana Pawła II, Domu dla Dzieci i Młodzieży im. św. Brata Alberta w Stalowej Woli, Przewodnicząca Komisji Rodziny, Opieki Społecznej i Zdrowia w Stalowej Woli,
5. Arleta Siwek – Naczelnik Wydziału Stalowowolskie Centrum Aktywności Lokalnej Urząd Miasta Stalowa Wola,
6. Młodszy Inspektor Jacek Iracki – I Zastępca Komendanta Powiatowego Policji w Stalowej Woli,
7. Piotr Pierścioneł – Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli,
8. Barbara Dul – Zastępca Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli,
9. Agnieszka Chruściel – Wiceprezes Stowarzyszenia Centrum Aktywności Społecznej „Spectrum”, Koordynator Zespołu ds. Organizowania Społeczności Lokalnej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli,
10. Danuta Szular - Dyrektor Przedszkola nr 7 w Stalowej Woli,
11. Beata Jucha – Klub Wesoła Gromadka Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli,
12. Małgorzata Warchoń - Dyrektor Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej „Podleśna Przystań”,
13. Marzena Łata – Dyrektor Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Stalowej Woli,
14. Lucyna Biały – Kierownik Działu Pomocy Środowiskowej i Integracji Społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli,
15. Paulina Śleszyńska – Certyfikowany Instruktor Terapii Uzależnień,
16. Anna Stec – Kierownik Zespołu ds. realizacji projektów i programów społecznych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli,
17. Aleksandra Bierut – pracownik socjalny w Zespole ds. realizacji projektów i programów społecznych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli,
18. Barbara Jakimiak – Specjalista ds. projektów w Zespole ds. realizacji projektów i programów społecznych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli.

W Stalowowolskim Programie Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026 wykorzystano ilustracje wykonane przez dzieci z Świetlicy Tęcza działającej przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli.

Stalowa Wola, 2023 rok

ANKIETA

Szanowni Państwo,

Poniższa ankieta ma na celu zebranie informacji dotyczących sytuacji, problemów i potrzeb rodzin w Gminie Stalowa Wola.

Wyniki badań posłużą do opracowania dokumentu „**Program Wspierania Rodziny dla Gminy Stalowa Wola na lata 2024 – 2026**”

Liczymy na Państwa udział w naszym badaniu. Dziękujemy za zaangażowanie i poświęcony czas.

1. Jakie Pani/Pana zdaniem problemy najbardziej uwidaczniają się w Gminie Stalowa Wola i rzutują na prawidłowe funkcjonowanie rodzin? **[proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi]**

- ubóstwo, zła sytuacja finansowa rodzin
- bezrobocie
- uzależnienie od alkoholu
- uzależnienie od innych substancji (np. narkotyków)
- przestępczość
- przemoc w rodzinie
- przemoc rówieśnicza (wśród dzieci i młodzieży)
- bezdomność
- niskie kompetencje wychowawczo – opiekuńcze rodziców
- uzależnienia behawioralne (m. in.: siecioholizm, hazard, zaburzenia odżywiania, pracoholizm)
- rozpad rodzin
- niepełnosprawność i długotrwała choroba
- choroby i kryzysy psychiczne
- problemy osób starszych (choroby wieku starczego, obniżona sprawność, potrzeba pomocy w codziennych czynnościach)
- złe warunki mieszkaniowe
- problemy opiekuńczo - wychowawcze
- inne – jakie?.....

2. W jakich Pani/Pana zdaniem obszarach należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, by poprawić jakość życia i kondycję rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Stalowa Wola? **[proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi]**

- wspieranie rodzin wielodzietnych
- wspieranie rodzin niepełnych
- ochrona rodzicielstwa
- zapewnienie opieki w żłobkach
- zapewnienie opieki przedszkolnej
- poprawa oferty aktywnego i konstruktywnego spędzania wolnego czasu
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie
- wspieranie rodzin, w których występuje choroba i/lub niepełnosprawność
- inne – jakie?

3. W tabeli wymieniono usługi społeczne dedykowane **rodzinom**. Proszę ocenić na ile poszczególne typy usług są potrzebne w Gminie Stalowa Wola

Usługa społeczna	Zapotrzebowanie				
	Brak	Niskie	Średnie	Bardzo duże	Nie wiem/nie potrafię ocenić
opieka dla dzieci w żłobkach					
opieka dla dzieci w przedszkolach					
działania profilaktyczne w obszarze zdrowia					
działania profilaktyczne dla rodzin w zakresie uzależnień, przemocy					
asysta i doradztwo dla rodzin					
poradnictwo dla rodzin w zakresie problemów opiekuńczych i wychowawczych					
usługi doradcze w formie mobilnej (np. psycholog, prawnik, pracownik socjalny)					
dostęp do prawnika					
dostęp do psychologa					
terapia dla dorosłych					

terapia dla dzieci i młodzieży					
tworzenie grup wsparcia					
wsparcie specjalistyczne dla dzieci (np. pedagog, logopeda, itp.)					
wsparcie finansowe rodzin					
wsparcie w dożywianiu					
interwencje kryzysowe					
zapewnienie schronienia osobom doznającym przemocy					
tworzenie i udostępnianie mieszkań socjalnych					
tworzenie i wspieranie rodzin zastępczych					

4. Czy dostrzega Pani/Pan potrzebę świadczenia innych usług społecznych na rzecz rodzin, których nie wymieniono w pytaniu nr 3?

tak – jakie ?

nie

5. W tabeli wymieniono usługi społeczne dedykowane **dzieciom i młodzieży**. Proszę ocenić na ile poszczególne typy usług są potrzebne w Gminie Stalowa Wola

Usługa społeczna	Zapotrzebowanie				
	Brak	Niskie	Średnie	Bardzo duże	Nie wiem/nie potrafię ocenić
profilaktyka uzależnień od alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych					
profilaktyka uzależnień od Internetu i komputera w szkołach					
działania informacyjne w zakresie					

możliwości radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych (np. przemoc w rodzinie)					
profilaktyka zdrowotna					
poradnictwo psychologiczne					
poradnictwo pedagogiczne					
oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży					
rozwój pozaszkolnej oferty edukacyjnej (np. warsztaty, kursy)					
udostępnianie przestrzeni na spotkania dla dzieci i młodzieży (np. klub dziecięcy, klub młodzieżowy)					
doradztwo i wsparcie w zakresie realizacji własnych inicjatyw ze strony dzieci i młodzieży					
wdrożenie młodzieży w procesy decyzyjne w mieście (np. młodzieżowa rada miasta)					

6. Jakich form wsparcia według Pani/Pana brakuje lub wymagają poprawy? **[możliwość zaznaczenia wielu odpowiedzi]**

- pomoc terapeutyczna
- praca socjalna w środowisku
- poradnictwo dla rodzin w zakresie problemów opiekuńczych i wychowawczych
- większa dostępność pomocy psychologicznej i pedagogicznej
- profilaktyka i terapia w zakresie przeciwdziałania przemocy
- profilaktyka i terapia w zakresie terapii uzależnień
- pomoc asystenta rodziny
- pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego

- organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, poprzez realizację „grup wsparcia” lub „grup samopomocowych”
- edukacja rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról opiekuńczo – wychowawczych
- inne – jakie?

7. Jaka grupa zdaniem Pani/Pana jest najbardziej zagrożona wykluczeniem społecznym w Gminie Stalowa Wola? **[proszę zaznaczyć jedną odpowiedź]**

- rodziny i osoby o niskim statusie materialnym
- rodziny i osoby zmagające się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi
- osoby samotnie wychowujące dzieci
- rodziny i osoby dotknięte problemami uzależnień
- rodziny zmagające się z problemem przemocy domowej
- rodziny zmagające się z chorobą i/lub niepełnosprawnością
- rodziny mające problemy mieszkaniowe

8. Na jakie według Pani/Pana negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z Gminy Stalowa Wola **[proszę zaznaczyć jedną odpowiedź]**

- zaniedbanie wychowawcze ze strony rodziców
- zaniedbania socjalne [np. niedożywienie]
- sięganie po substancje uzależniające [np. alkohol, narkotyki, dopalacze]
- agresja i przemoc
- demoralizacja
- uzależnienia behawioralne

inne – jakie?

9. Jaki typ podmiotu Pani/Pan reprezentuje?

- jednostka samorządu terytorialnego
- jednostka organizacyjna gminy
- placówka oświatowa
- stowarzyszenie
- fundacja
- inne